

Komentarji

Depresija je dobra za zdravje?
Odgovor je drugačen

V prejšnjem letu so nekateri "vrokovnjaki" izjavili, da ima depresija eno dobro stran in ta je, da je dobra pomočnica za zdravlje. Mnogo ljudi z notranjimi kroničnimi boleznimi, ki jim krizo manj jeda, se bodo boleznimi iznebili. Objavljena je bila poročila "učenihi" zdravnikov, ki so trdili, da ni res, da depresija izboljša boleznimi in zmanjša bolnike.

Celo dr. Wilbur, ki je bil tajnik notranjih zadev v Hooverovi administraciji, je pomagal poboljšati poročila resnih zdravnikov, ki so svarili, da ekonomska kriza uničuje poleg materialnih vrednot tudi zdravje delavcev in sploh vseh, ki so prizadeti. Človek bi mislil, ako bi verjel v "ekspertom," da kriza odpravlja ljudi z zdravjem za izpolnjen prihrankov in zaslužka.

Federalni zdravstveni oddelek v Washingtonu je pa pred kratkim dokazal, da so bile te trditve velika prevara. Oddelek je objavil statistiko, ki pokazuje, da sta brezposelnost in beda povzročila zdravje tisočim delavcem.

Zdravstveni oddelek je vzel za vzorec 12.000 družin v osmih mestih. Te družine so bile razdeljene v tri grupe. V prvi grupi so bile družine, katerih letni dohodki znašajo do \$150 na osebo; v drugi grupi so bile družine z dohodki do \$425 na osebo in v tretji grupi družine, ki imajo več \$425 dohodkov na osebo v letu. Preizkusna doba je zadnja štiri leta.

Družine v tretji grupi so imele najmanj slučajev boleznimi in v času; velika razlika je pa med drugimi v prvi grupi. V grupi z najnižjimi dohodki so bile boleznimi pomnožile 60 odstotkov od leta 1929 do 1932. Polj so se pomnožile živčne bolezni, kadar človeka koljejo boleznimi. Porasle pa so tudi organične bolezni, kar je tudi razumljivo, kadar človeka koljejo boleznimi. Podhrana, mraz in neredno življenje ubija telesno odpornost in reže hitro zapadejo boleznimi.

Zdravstveni oddelek federalne vlade je tudi dognal, da so boleznimi brezposelnih delavcev in 39% več slučajev boleznimi na družine stalno uspešne delavcev; družine delavcev, ki so bili le deloma uspešni, so v tem času 25% manj slučajev boleznimi kakor družine v popolnoma brezposelnih delavcev.

Direktna zveza med bedo in boleznimi je torej ofi cialno ugotovljena in vse protivne izjave "vrokovnjakov" so s tem porušene na laž.

Članom SNPJ menda ni treba ofi cialnih dokazov. Saj so vedeli, kako so se med krizo porušile bolniške nakaznice, ki so našli bolniški sklad. Nikdar v vseh tridesetih letih naše organizacije ni bilo takega napada na naš bolniški sklad kot v zadnjih treh letih.

Vseeno se tako visok odstotek boleznimi, ki boleznimi je hli, moramo priznati, da je številni naših delavcev in članov, ki so resnično oboleni in kašajo, boleznimi izvirajo iz brezposelnosti, vsakdanjega pomanjkanja, težkih skrbi ter boja za preživetje. Številke glede izboljšanja bolniških podpor pri SNPJ v delu današnje krize bo vedno bolj strašne.

Depresija je morilka. Depresija grozi celotno blagostanje, do razpoložljivosti, dobro voljo, konstruktivnega mišljenja in razum ljudi.

Vidljiva počinje misija v Italijo. Tukaj poročajo, da prihodnji teden pride v Italijo slovenska delegacija, ki bo poročala glede nove trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Italijo.

JEKLARSKI MAGNATJE PRIZNALI UNIJO

Došla bitka rudarjev v Pennsylvaniji končana z zmago za delavce. — Vlada dosegla kompromis z baroni glede cene tratinic

Washington, D. C., 31. okt. — Predsednik Roosevelt se danes ponaša z dvema zmagama v boju z upornimi industrijskimi magnati. Na konferenci z jeklarskimi magnati, ki obratujejo premogovnike in ki so s svojo trmoglavostjo izzvali stavko 60.000 rudarjev v Pennsylvaniji, je dosegel, da so se ti magnati podali in priznali rudarsko unijo United Mine Workers. Pogajanja z unijo so trajala dva tedna in večeraj so bila zaključena.

Prizadete jeklarske družbe so sprejele zahtevo rudarske unije za "checkoff" ali odpis unijskih prispevkov od mezde. S tem je bila unija priznana. Dalje so družbe pristale, da takoj sprejmejo na delo vse rudarje brez diskriminacije. Mezda in delovnik se morata ujemati s pogodbo, ki velja za organizirane rudarje in premogovne družbe v Appalachian distriktu. Rudarji imajo pravico, da sami izvolijo svoje zastopnike za reševanje vseh sporov pod področjem federalnega delavskega odbora; jeklarski baroni so obljubili, da bodo priznali rudarske zastopnike.

V sporu z jeklarskimi družbami glede cene tratinic za železniške družbe je Roosevelt dosegel kompromis. Jeklarski magnatje so znižali ceno na \$36.75 na ton. Prejšnja cena je bila \$37.75, vlada je pa zahtevala \$35.

Proslava odprave prohibicije na razstavi

Prosto pivo in prigrizek za vsakogar, ki obišče razstavo 8. novembra

Chicago. — Dne 8. novembra bo "dan osebne svobode" na čikaški svetovni razstavi in obenem proslava mokre zmage nad prohibicijo. Dan poprej, 7. novembra, bodo volitve po deželi in šest držav bo volilo delegate za ratifikacijsko konvencijo. To pomeni da bo prihodnji terek doseženo potrebno število 36 držav za odpravo 18. amendmenta v federalni ustavi in ta dogodek bodo proslavili na čikaški razstavi.

V ta namen so sklenili, da bo na dan te proslave prosto pivo in prost prigrizek za vsakogar, ki obišče razstavo. Čikaški pivovarnarji so že obljubili, da pripevajo 2000 sodčkov piva za zastonj, pekovski družbe in mesarji so pa obljubili kruh in meso. Proslavo aranžira mestna uprava, ki ima na skrbi dobavo zastonskega piva in prigrizka. Pričakuje se velik naval ljudi in veliko rajanje.

Hoan napisal pamflet o davkih

Chicago. — Daniel D. Hoan, ki županje Milwaukeeja že 17 let, je za socialistično stranko napisal brošuro o davčnem vprašanju. Njen naslov je "Taxation and Tax Dodgers" in stane posamezni izvod po pošti 10 centov, 12 izvodov 50 centov in 100 izvodov \$3.50.

Radi svojih dolgoletnih izkušenj kot župan je Hoan priznal avtoriteta o vprašanju mestnih financ. Brošura je spisana s socialističnega vidika. Naroča se pri Socialist Party, 549 Randolph St., Chicago, Ill.

Maskirani farmerski piketi
Sioux City, Iowa. — V okraju Woodbury so se pojavili maskirani in oboroženi farmerski piketi, ki so ustavili na cesti truck z živino. Farmer, ki je privedel truck, je moral mirno gledati, ko so maskirani možje spodili živino iz trucka na prosto.

Amerika v zlatega paktu z Anglijo

Roosevelt ne vidi rad "zlate vojne". Ameriški monopol zlata ograja francosko valuto

Washington, D. C., 31. okt. — Rooseveltova "zlata politika" je začela razburjati Evropo in grozi izzvati "zlati vojno", odkar se je ameriška vlada odločila pred par dnevi za raztegnitev svojega zlatega trga na ves svet. Roosevelt pa ne mara "zlate vojne" z Evropo, zato je sklenil, da naredi pakt z Anglijo. Na podlagi tega pakta bosta Amerika in Anglija sodelovali sporazumno, da ne bo ameriško kupovanje zlata na svetovnem trgu škodovalo angleški denarni valuti.

Vzmemirjive vesti prihajajo iz Pariza, kjer se nova Sarrautova vlada težko bori s finančno krizo. Tam so v strahu, da bo Rooseveltova skema poglala zlato iz Francije in vrgla zlato frank s prestola.

Rooseveltova akcija nakupovanja novoproducirane zlata, ki trajajo že teden dni, še ni prinesla rezultata, ki ga je vlada pričakovala, namreč naraščanja cen ameriškim farmerskim dobrinam. Cene so se v pretečenem tednu le malo ali nič zganile. Vendar to ne plaši "možganskega trusta" v Washingtonu, ki je pridobil Roosevelta za to skemo. Vlada bo nadaljevala s kupovanjem zlata doma in na svetovnem trgu.

Socialisti v akciji za gradnjo stanovanj

Odsek mestne zbornice se zedinil na nov predlog. Socialisti upajo na zmago v zbornici

Milwaukee. — V kratkem pride pred mestno zbornico nov predlog za apropiacijo \$2500 v svrhu, da mesto prične s podiranjem slumskega predela in gradnjo ceninih, vendar pa modernih delavskih stanovanj. Prvi poskus za dovoljitev te vsote iz posebnega sklada je bil poražen po "nestrankarskih" aldermanih, socialisti pa upajo, da bodo sedaj uspeli.

Finančni in brezposelnostni odsek zbornice sta se zedinila, da se dovoli ta vsota, ki bo služila za arhitekturne načrte, iz sklada za podpiranje brezposelnih. Za ta predlog bo potrebna le navadna večina, med tem ko je za dovolitve iz posebnega sklada potrebna dvotretjinska večina. In ker imajo socialisti par "nestrankarjev" na svoji strani, so o sprejetju tega predloga, katerega je naklonjen tudi župan Hoan, sigurni.

Stanovanski projekt bo stal podpru milijon. Mesto bo dobilo posojilo od federalne vlade. Notranji tajnik Ickes je županu Hoanu obljubil, da bo denar takoj na razpolago, kakor hitro administracija javnih gradenj dobi arhitekturne obrisa.

Stanovanjsko vprašanje je proučila posebna komisija, katero je župan sestavil iz občanov. Dognala je, da bi projekt davkoplačevalcev nič ne stal, ker bi se financiral iz rednih dohodkov. Mesečna stanarina bi znašala od pet do šest dolarjev od sobe.

Masna ženitev v Italiji

Rim, 31. okt. — Pod pritiskom Mussolinijeve kampanje za večje prebivalstvo Italije je bilo večeraj poročenih 3440 parov. Samo v Rimu so poročili 820 parov, nakar jim je vlada priredila javno svatbo z velikimi ceremonijami in s papeževim blagoslovom. Vlada je dala vsakemu paru poročno darilo v obliki zavarovalniške police in \$40 v gotovini.

40.000 farmerjev v Avstraliji glasovalo za štrajk

Canberra, Avstralija, 31. okt. — Na konferenci Federacije pridelovalcev pšenice v Avstraliji, ki šteje 40.000 članov, je bilo večeraj sklenjeno, da člani federacije ne prodajajo pšenice, dokler ne dobe zahtevane cene.

NRA v preizkušnji pred federalnimi sodišči

Dve tožbi, ena Fordova, naperjeni proti vladi. V tretji tožbi zahteva unija, da se delodajalci drže zakona Nire

Washington, D. C., 31. okt. — NRA (National Recovery Administration) ima že opraviti s tremi ali štirimi tožbami pred federalnimi sodišči. V dveh primerih so nastopili kapitalisti proti vladi in hočejo dognati, če ima vlada pravico posegati v privaten business; v drugih dveh slučajih je nastopilo organizirano delavstvo, da dožene, če je zakon močnejši ali so privatni delodajalci.

George Driscoll Construction Co. v Brooklynu, N. Y., zahteva injunkcijo proti vladi iz razloga, ker njena ponudba ni bila upoštevana pri neki federalni gradnji. Vlada je odklonila ponudbo, ker se družba ne drži pogojev NRA. Sodnik je odločil, da se zadeva zasliši prihodnji petek 'n do tega časa naj vlada počaka z gradnjo.

Istocasno se je zatekla pred sodišče Fordova trdka v Washingtonu, ki je ponudila vladi Fordove trucke, toda vlada je odklonila ponudbo, čeprav je bila cena najnižja, ker Fordova kompanija še ni podpisala pravilnika avtne industrije. Fordova trdka zahteva, da sodišče prisili vlado, naj sprejme njeno ponudbo, ki je najnižja.

Tretja tožba se je pojavila v New Yorku. Tožitelj je organizacija delavcev pri Edisonovem sistemu, ki pravi v obtožnici, da se Edisonova družba ne ozira na zakon Nire in noče priznati unije, katero so si delavci sami izbrali, namesto tega pa delavcem usiljuje svojo, kompanijsko unijo. Sodišče je pozvalo družbo na odgovor v četrtek.

Četrta tožba se pripravlja v Illinoisu. Tožitelj je unija progresivnih rudarjev, ki zahteva, da jo premogovne družbe priznajo na temelju zakona Nire. Pričakovati je celo vrsto zanimivih razsodb, ki šele pokažejo, koliko moči ima vlada s svojimi ekonomskimi reformami.

Eksekutiva socialistične stranke za bojkot Nemčije

Chicago. — Eksekutiva socialistične stranke se je na svoji četrtni seji pridružila delavskemu gibanju v Evropi in Združenih državah in se izrekla za ekonomski bojkot Nemčije. Eksekutiva urgira bojkotiranje vse nemške trgovine, uvozne in izvozne. Ameriška delavska federacija, strokovna in socialistična internacionala ter druge delavske organizacije so se izrekle le za bojkot nemškega blaga, ameriška socialistična stranka pa urgira tudi bojkot vsakršne trgovine z Nemčijo, dokler bo na krmlu Hitlerizem.

Mesto praznuje 10-letnico svoje elektrarne

Orange City, Iowa. — Svojo osvoboditev iz krempljev elektrarskega trusta je to mestoce praznovalo te dni z impozantno proslavo desetletnice občinske elektrarne. V desetih letih je elektrarna prihranila prebivalstvu ne le lepe tisočake radi znižanja cen elektrike, nego se tudi popolnoma izplačala, ko je ob desetletnici poravnala zadnje obligacije.

Elektrarna je moderna in bo v bodoče imelo mesto še večje koristi od nje, ker bo pomagala kriti stroške v večji meri. Radi razbremenjenosti dolga bo elektrarna lahko še bolj znižala cene ali pa bo mesto znižalo davke.

Litvinov v Parizu

Pariz, 31. okt. — Maksim Litvinov, sovjetski komisar zunanjih zadev, je večeraj dospel v Pariz s svojim spremstvom na potu v Ameriko. Danes se menda uvrca na parnik.

Poteza proti stavki se ni obnesla

Razglas kompanije o "končanju stavke" so delavci pozdravili z veliko piketno stražo

Greensburg, Pa. — (FP) — Walworth Pipe & Fixture Manufacturing Co. nima preveč sreče v svojem prizadevanju za končanje stavke, katero vodi levičarska jeklarska unija. Stavka je izbruhnila pred več tedni proti nestalnemu delovniku in nizkim plačam.

V svoji "demokratični" premenosti je vodstvo tovarne prišlo na idejo, da bo stavko končalo z "referendumom". Vprašanje pa je bilo, kako dobiti potrebno večino, ker je na delu ostalo ali pa se vrnilo le majhno število delavcev. "Glasovanje" je trajalo tri dni in vsakdo je lahko glasoval, kdor je hotel zaslužiti dva ali tri dolarje. Toliko je namreč družba plačala "vollicu" ne glede kdo in odkod je bil.

Po treh dneh tega manevra je družba naznanila, da so se stavkarji izrekli s "potrebno večino" za končanje boja. Komaj pa je bila objavljena ta vest, je dvatisoč delavcev obklojilo tovarno z dolgo piketno linijo. Zastavkalo je 1100 delavcev, ki zahtevajo sedemurnik in zvišanje plač za dvajset odstotkov.

Domač drobiž

Obiskovalci razstave

Chicago. — Svetovno razstavo in urad SNPJ so obiskali: Julija Krmelj, Springfield, Ill.; Ignac in Josephine Benkše, De Pue, Ill.; Stefan in Josephine Dundas, Arma, Kana.; Anton, Rudy in Josephine Marn, Mulberry, Kana.

Nemreča društvenega uradnika

Cleveland. — Komaj se je eden odbornik društva V boj št. 53 SNPJ malo pozdravil, že je nesreča zadela drugega, to pot blagajnika Johna Kosa. Te dni ga je avto podrl, ko je Kosa stopil s busa na ulico. Močno je pobit na glavi in nogi. John Kos, ki je tudi član društva št. 26 SSPZ, je bil pred leti rudar v Johnstownu, Pa. Veliko dela je že naredil za Slovenski delavski dom in razna društva. Mnogi ga bodo pogrešali, dokler ne okreva.

Nov grob

Cleveland. — Umri je Mihael Vodopivec, star 31 let in doma iz Kleneka pri St. Petru na Krasu. V Ameriki je bil 9 let in tu zapuščena žena in hčerko, v starem kraju pa očeta, brata in sestro.

Izredna konvencija SDZ

Cleveland. — Izredna konvencija Slovenske dobrodelne zveze je trajala en dan, v nedeljo 29. oktobra. Imela je 103 delegate in gl. odbornike. Organizirala se je hitro in skoro soglasno sprejela American Experience smrtninsko lestvico. Sklenila je tudi, da sprejme nazaj za smrtnino brez zdravniške preiskave vse člane, ki so bili črtani od 1. januarja 1933, če jih sprejme društvo in če poravnajo zaostali assessment; kdor teh se hoče zavarovati za bolniško podporo, mora biti zdravniško preiskan. Daje je konvencija znižala obrestno mero članom, ki imajo posojila na hiše od zveze, od pet in pol odstotka na pet odstotkov. Bilo je precej kritike glede posojila cerkvi sv. Vida, ki je v defaultu z obrestmi v vsoti \$8000 in glede zvezine gotovine v North American Trust banki, ki je prenehala s poslovanjem. Sklep je bil, da v bodoče zveza hrani denar v dveh ali treh bankah.

Rop v slovenski pekarni

North Chicago. — Slovensko pekarnjo, katere lastnik je Tone Zagar, je zadnja sobota izropal sament bandit za okrog \$150.

John Bertonec umri

Iz St. Louisa, Mo., smo prejeli brzojavno vest, da je dne 31. okt. umri John Bertonec, soustanovitelj društva Planinski raj št. 107 SNPJ, kateremu je tajnikoval skoraj ves čas obstanka

STAVKA NOVE RUDARSKJE UNIJE NA ANTRACITU

Na stavki je 15.000 rudarjev. Vzrok so nizke mezde in šikan. Sentiment večine rudarjev je na strani nove unije

Wilkes-Barre, Pa. — (FP) — Na severovzhodnem delu antracitnega polja je na stavki okrog 15.000 rudarjev, ki so člani nove Anthracite Mine Workers Union of Pennsylvania. Na stavki so proti nizkim mezdam, ki v nekaterih slučajih znašajo le dolar na dan, kar je nekaj izrednega v teh nekdanj dobrostojećih krajih.

Rudarji so se odločili za stavko kljub velikemu antagonizmu proti novi uniji s strani javnosti, operatorjev in IWW. Za ta upor niso odgovorne le nizke mezde, ampak stotine drugih pritožb in šikan, a katerimi operatorji bolj in bolj pritiskajo na rudarje.

In ker je proti tem razmeram dvignila prapor upornosti nova unija, ima na svoji strani tudi izredno velik sentiment med rudarji. Voditelji unije pravijo, da se ji je v 1. distriktu pridružio že 107 krajevnih unij, ki so spadale pod UMW. To je najbrž pretirano. V resnici se ji je do sedaj pridružio okrog 50 krajevnih unij, ostale pa so naznanile, da bodo ukrepale o vprašanju odcepitve od stare unije v bližnji bodočnosti. Ni pa nobenega dvoma, da je sentiment večine rudarjev na antracitnem polju na strani nove unije, kateri na čelu stoji Rinaldo Cappellini in Thomas Maloney.

Rudarji sicer niso preveč navdušeni za ta dva voditelja, ampak njima sledi, ker nastopata militantno. Maloney je distriktni predsednik, Cappellini pa predsednik nove unije.

Poleg mizernih plač rudarji rebelirajo tudi proti mehanizaciji dela, največ proti nakladalnim strojem, ki jim odjedajo delo. Kako veliko zlo so postali stroji pod kapitalizmom, pokaže slučaj Temple Coal kompanije.

Ta družba je obratovala dva manjša rudnika v okrožju Wilkes-Barreja. Dokler ni šla v bankrot je v teh rojih delalo okrog 850 rudarjev. Rova nista bila mehanizirana in zaslužek je bil prilično dober. Do spomladanskega leta so v njem navadno delavci (laborers) zaslužili \$6.34 na dan, kontraktni rudarji pa od \$7 do \$12.

Pred enim letom pa je ta družba prešla pod novo upravo, ki je oba rova kompletno mehanizirala. Dasi dela tri šilte po osam ur, je nova uprava, ki je tipična na tem premogovnem polju, zaspolila le okrog 300 rudarjev, 550 jih je ostalo na cesti. Zaslužek je veliko slabši kot prej, še slabše pa so delovne razmere. Medtem ko je bil prej ubit v obeh rojih povprečno le eden ali dva rudarja na leto, so se v zadnjih štirih mesecih smrtno ponesrečili že trije, pet pa jih leži v bolnišnicah s težkimi poškodbami. Sploh je radi številnih nesreč nova družba, ki se imenuje Brodericks, postala notorična po vsem antracitnem polju.

Taborišča za trempe

Indianapolis. — Federalna vlada bo zgradila samo v državi Indiani osem taborišč za delavske "trempe", ki se čez zimo navadno selijo na jug. Vse trempe bodo polovili in poslali v taborišča, kjer bodo imeli za nje stanovanja, hrano, oblake, šolo in nekatera dela. Taborišča te vrste zdaj grade po vseh državah Unije.

društva ali nad dvajset let. Kdaj bo pogreb, brzojavka ne pove. Družini pokojnega naše globoko sožalje!

DRUŠTVENE VESTI

Sprememba dvorane

Peoria, Ill. — Naznanjam članom društva št. 311, da je članstvo na prošli seji izbralo drugo dvorano za društvene seje, ki se bodo odselej na prejšnji vrstili vsako 1. nedeljo v mesecu ob 2. popoldne. Ta dvorana se nahaja na naslovu: 2212 So. Jefferson st., Peoria, Ill. — John Wolgemuth, tajnik.

Važna seja društva št. 323

Ironwood, Mich. — Članstvo društva "Vila Velebita" št. 323 SNPJ se poziva, da se gotovo udeleži redne seje dne 12. novembra. Bratje in sestre! Ker imamo vrlo važne stvari na razpravi, je vaša dolžnost, da vsi pridete na prihodnjo sejo. (Izveti so se le bolniki.) Stvar se tiče vseh, ne samo posameznih članov, namreč celotnega društva. Dala se vam bo prilika, da o tej stvari izrazite svoje mnenje. Zato pa vsi na prihodnjo sejo na 12. nov. — John F. Plow, tajnik.

Članstvu društva št. 560

Aberdeen, Wash. — Društvo št. 560 je na svoji prošli seji zaključilo, da se uradno pozove vsi članstvo tega društva na prihodnjo sejo, tako da bo večje število članov navzočih. Članstvu je znano, da naše društvo ni veliko po številu in skora polovica članstva je precej oddaljena od društvenega sedeža. Ker so razmere se vedno slabše, ne moremo pričakovati od njih, da bi prihajali na sejo. Zato pa aneliramo tem bolj na one člane in članice, ki živijo v bližini, da se malo bolj potrudijo in da pridejo na sejo. Posebno se opozarja na sejo tudi društvene odbornike, da ne bodo zamarnjali svojih dolžnosti.

Že večkrat se je pripetilo, da nismo mogli niti prirediti a sejo radi premale udeležbe. To je pač dovolj žalobno, da se članstvo tako malo zani-ma. Saj je to vendar v našo lastno korist, v korist vseh članov in članic. Članstvo naj si zapomni, da je v pravilih SNPJ točka, ki zahteva, da se mora vsak član in vsaka članica udeležiti vsaj vsake tretje seje svojega društva. Z društvenimi odborniki, ki se brez vzroka ne bodo udeležili društvenih sej, se bo postopalo po pravilih. Članstvo se še enkrat resno opominja, da se v velikem številu udeležijo redne seje dne 13. nov., pose-bno pa pazite, da se udeležite zadnje letošnje seje dne 11. decembra, na kateri bomo volili nove odbornike. Glejte, da boste vsi navzoči, vsaj oni, ki stanujete v bližini društva.

Mary Iskra, tajnica.

Vsi na sejo 5. novembra!

Johnstown, Pa. — Društvo "Mirni Dom" št. 448 SNPJ je na svoji redni seji 1. okt. sklenilo, da se naj udeležijo prihodnje seje dne 5. novembra vsi člani. Oni člani, ki ne bodo navzoči na prihodnji seji, bodo prispevali v društveno blaginjo kot določeno na seji. Vsa se mora po pravilih udeležiti vsaj ene seje vsake tri mesece. Pridite vsi na prihodnjo sejo dne 5. novembra! — Frank Mikush, tajnik.

Priporočilo gl. odbora.

Detroit, Mich. — Na društveni seji dne 15. okt. je članstvo društva št. 121 razpravljalo o izrednih dokladah bolniških skladov in zaključilo, da se gl. odboru priporoča ter predlaga, da v uradnem glasilu Prosveti v posebnem prostoru označi vsa tista društva, njih sedež ter imena tajnikov, ki delajo deficit bolniškim skladom. Namreč koliko so vplačala, koliko prejela ter njih deficit. To naj bolniški tajnik objavi vsak mesec pod naslovom: "Sledeča društva so naredila deficit."

Iz objavljenih računov se namreč vidi, da skoro vedno ena in ista društva prejema več bolniške podpore kot pa nota vplačajo. Pri teh društvih mora biti nekaj narobe. Mi ne vidimo vzroka, zakaj se ne bi priobčilo številni takih društev v posebni koloni, mesto da se pomekna, ali bolje rečeno, da se skrivajo v skupno priobčeni koloni drugih društev.

Morda se bo katero društvo ali posamezen član oglašil, da bi tako priobčevanje ne bilo bratsko. Odgovor naj bo, da se manj je bratsko, da morajo pošteni in lojalni člani plačevati izredne doklade radi površnosti onih društev, ki niso do nje upravičeni.

Čuli smo tudi že, da ni povsod ena in ista klima in da je klima kriva, da imajo nekatera društva več bolnikov kot druga. Mi vemo za države, v katerih so proglašene zdrave klime in v katerih so društva oddaljena eno od drugega 5 do 30 milj. Iz priobčenih računov je na razvidno, da v istih državah dela nekaj društev vedno deficit, medtem ko imajo ostala prebitke. Torej v okolici od 5 do 30 milj ni govora, da bi bila "klima" za ena društva drugačna kot za druga.

Ravno tako površna so nekatera društva v državi Michigan, o kateri pravijo, da ima 13 mesecev zime. Torej bolj slabo klimo (ampak ne za vsa društva). Vzemimo na primer samo mesto Detroit, v katerem je 5 društev naše jednote. Zadnji šestmesečni račun izkazuje, da je eno teh društev prejelo še enkrat toliko kot je vplačalo, in brez male izjeme vedno več prejme ko vplača. Tukaj je jasen dokaz, da ni razlike v 30 milj-skem okolju pri "klimi" niti pri delu. Najmanj pa v kateremkoli posameznem mestu s 5 milijona razdaljo od drugega društva.

Bratje in sestre! Naš predlog ali nasvet gl. odboru je pošten. Mi nimamo namena nikogar žaliti. Naš namen je edino ta, da bi društva bolj strogo pazila na simulante, katerih nikjer ne manjka ter preprečila vedne doklade, katerih nihče ne ljubi, najmanj pa v današnjih slabih razmerah. Rej je, da v kriznih vedno bolj kot v normalnih časih. Res pa

je tudi, da bi društva lahko znitkala simulacijo in pravičnim ter poštenim članom raztolmačila in jih vzpodbudila, da bodo pazili na simulante, mesto da se jeze na tajnike in z. odbornike radi izrednih doklad.

Za društvo št. 121
Joe Mihelich, predsednik; Leo Junko, tajnik; Matt Urban, blagajnik.

Plesna veselica

Pueblo, Colo. — Društvo Orel št. 21 priredi plesno veselico dne 8. novembra ob 8. zvečer. Igral bo Pechkov orkester. Vstopnina za moške 25 centov, za ženske 10 centov.

Uljudno vabimo Slovence in Hrvatke, da se te veselice udeležijo. Odbor bo skrbel, da se bodo dobro zabavali stari in mladi. Vsi v Orlovo dvorano dne 8. novembra. Čim več nas bo, tem boljša bo zabava.

Veselični odbor.

Važno za člane društva št. 31

Sharon, Pa. — Na redni seji meseca junija smo sklenili, da ne bomo izdajali prestopnih listov tistim članom, ki bivajo v krogu društva št. 31, kot oddaljenim članom. Na redni seji meseca oktobra smo pa zadevni sklep spremenili tako, da si članstvo po svoji volji izbere, kateremu društvu hoče spadati, čeprav kateri član živi in stanuje pred uradom društva št. 31. Led je torej prebit in korajžja velja.

Dalje je bil sprejet sklep, da naše društvo ne sprejme nobenega člana iz prestopnim listom, dokler se ga ne zasliši na seji. To velja za tiste člane, ki živijo v posredni bližini drugega društva. Ta zaključek je bil sprejet z namenom, da se preprečimo, ali ima dotičnik tehtne varke za prestop ali samo sitnari. Vse drugo ostane po starem. — Michael Lenarčič, tajnik.

Protest društva št. 97

Bessemer, Pa. — Člani društva št. 97 so na seji dne 15. oktobra sklenili, da ostro protestirajo proti gl. odboru, ker je sam spremenil točko glede pasivnosti v XXXIV. členu pravil. Protestiramo proti spremembi, ker se nam krivica godi in apeliramo na celokupno članstvo Slovenske jednote, da tudi ono protestira, ker je točka glede pasivnosti spremenjena gl. odbor, ne konvencija.

Vsi člani so pred konvencijo brali v Prosveti, da se bo nekaj naredilo glede pasivnosti. Vprašanje pred nami pa je, kaj je naredila konvencija glede pasivnosti? Sprejela je novo točko, ki onemogoča pasivnemu članu postati aktiven. Izgubili smo že dosti članov in jih bomo še, če bo šlo tako naprej. Vprašanje je, zakaj smo imeli kampanje za nove člane, ko danes ne maramo starih članov.

V Prosveti se agitira, da dobimo mladino v organizacijo, ampak bolje je, ako ne mislimo na mladino, kajti če steblo usahne, se tudi drevo posuši. Ako bomo izgubili stare člane, bomo tudi mladino.

Iz tega razloga še enkrat apeliramo na celokupno članstvo SNPJ, da skupno protestira proti novi točki

glede pasivnosti. Prosveta naj ne piše, kaj delajo druge organizacije. Zanimati se moramo za delo v naši organizaciji, pa bodo protesti nepotrebni. — Henry Slapničar, predsednik; Rudolf Maratti, tajnik; Anna Slapničar, blag.

Pripomba: Gl. odbor ni spremenil niti sprejel nobene točke v pravilih. Odbor je samo tolmačil točko. — Uredništvo.

Društveno življenje in neareda

Hall, W. Va. — Tukaj imamo društvo št. 516 SNPJ. O kakšnem napredku na društvenem polju niti misliti ni, kajti še za vsakdanje življenje potrebujemo ni. Sedaj, ko so imeli medse zvišati, so pa delo ustavili. Prej smo slabo delali, sedaj pa nič. Nekaj članov pri društvu je pasivnih, ostali pa težko plačujejo društvene prispevke.

Naj tu na kratko omenim, kar je bilo že poročano v dnevniku Prosveti z dne 9. oktobra, da je dne 26. sept. bil v rovu ubit br. Michael Prele, član našega društva št. 516 SNPJ. Pogreb se je vršil dne 29. sept. Pokojni je bil doma iz Gornje Košane pri St. Petru na Krasu, kjer zapuščajo soprogo, dve hčeri in enega sina. Blag mu spomin! — John Grill, taj.

Sedemletnica društva 600

Johnstown, Pa. — Žensko društvo št. 600 SNPJ priredi v proslavo svoje sedemletnice plesno veselico v soboto večer, dne 18. nov., v nedeljo, dne 19. nov. večer pa uprizori igrano "Ženitev", komedijo v treh dejanjih. Vstopnina bo samo 25c za odrasle, za otroke pa 10c. Na svidenje na 18. in 19. novembra!

Pozivam članice društva 600, da se udeležijo seje dne 5. nov. v velikem številu. Na dnevnem redu bo mnogo stvari, katere je treba rešiti. Sam odbor ne more vsega sam storiti. Dolžnost vseh članic je, da pomagajo, da vsaka stori svojo dolžnost za društvo. Pa saj je edino članicam v korist, ako se udeležujejo seji, ki so v poduk vsaki, ako se zanima zanje. — Theresa Glavach, predsednica.

Domača zabava

Kenosha, Wis. — Društvo "Ilirija" št. 38 SNPJ je sklenilo na zadnji seji, da priredi domačo zabavo v nedeljo, dne 5. nov., pričetek ob 2. popoldne. Zabava se vrši v Robselsovih prostorih na 1200—52nd St.

Vabljeni ste vsi tukajšnji rojaki, kakor tudi iz sosednjih nasebin. Odbor je pripravil novo kapljico za seje in prigrizek za lačne. Na svidenje v dvorani 5. nov. — J. Nagode, tajnik.

Važno obvestilo

Staunton, Ill. — Naznanjam, da je članstvo društva št. 242 SNPJ sklenilo, da se odsedaj naprej naše seje vršijo na domu tajnice. Prihodnje seje se vršijo dne 5. novembra ob 10. popoldne na 339 E. Main st.

Opozorjam vse člane, da se bolj redno udeležujejo seji, posebno pa bolniški obiskovalci, da se bolnikom ne dela krivica. Prosim, da ta opomin in obvestilo upoštevate vsi. — Caroline Thomas, tajnica.

Glasovi iz nasebin

Jesenski koncert Save

Chicago. — Kakor druga leta se bo socialistični pevski zbor Save, odsek kluba št. 1 JSZ, tudi letos poslovil od poletja in jeseni s svojim sezonskim koncertom. In kakor druga leta tako upamo, da bodo tudi ta jesenski koncert pozdravili številni prijatelji Save. Vršil se bo v dvorani ČSPS, 1126 W. 18 st. Pričetek programa ob treh popoldne.

Pri sestavi programa smo gledali na nekoliko spremembe, zavedačji se, da je sprememba uteha življenja, "the spice of life," kakor pravi angleški pregovor. Sprememba bo v glavnem v tem, da bo na tem koncertu gostoval češki socialistični zbor Karl Marx in njegov tamburaški odsek i-atega imena, ki bo igral tudi za ples. Posebnost tega češkega zbora je v tem, da prav te dni praznuje svoj 30-letnico s sijajno zgodovino. Ko se je pred par leti med nami nahajal ljubljanski operni pevec Svetozar Banovec, ga je za zbor aranžiral za glavno vlogo v operi "Hofmanove pripovedke." Njegov tamburaški odsek, ki bo sedaj prvič nastopil med nami, pa slovi po svoji visoki kvaliteti. Je prvovrsten tamburaški zbor, ki igra klasične in plesne točke, polke, valčke in angleške komade, z izrazito ubrajnostjo.

Gornje vrstice nimajo namena zasenčiti našega zbora Save, ki bo naravno predvajal pretežno večino programa. Predvajal bo nad tucat točk, krajših in daljših pesmi in upamo, da v zadovoljstvo vseh poslušalcev. Prepeval bo klasične, delavske in lepe narodne pesmice. Stremiljenje Save je, da zadovolji slehernega posetnika koncerta, kar tudi upamo, da se nam posreči. Za 40 centov, kolikor je cena vstopnic v predprodaji (pri blaginji bo deset centov več), bo vsakdo deležen par ur lepega petja in po

programu pa se bo lahko zavrtel ob poskočilih zvokih mladih čeških tamburašev (zbor šteje okrog 25 fantov), da se bo sam čutil urnosti svojih pet. Tudi za ta koncert se Sava priporoča za obilen poset. — Odbor.

Volitve in 25-letnica

Moon Run, Pa. — Dan splošnih volitev se skokoma približuje in važno je za vsakega delavca, kako se je odločil. Za katere kandidate boste volili na volilni dan? Ali ste se odločili za delavske ali za kapitalistične kandidate. Vsa-ki delavec in delavska žena bi morala vedeti, da nam je treba delavskih zastopnikov, ker edini ti bodo zastopali naše delavske interese.

Poglejmo malo v našo pennsylvansko legislaturo. Tam imamo samo dva delavska zastopnika, dva socialistična poslanca iz okraja Reading. Ta dva poslanca se bijeta s celo grupo kapitalističnih poslancov. Koliko je delavstvo pridobilo od te legislature? Nič! Zato, ker sta tam samo dva delavska zastopnika in ta dva ne morata prodati z nobeno nam delavcem koristno predlogo.

Delavci in trpinji, spregledjmo vendar enkrat toliko, da delavstvo ne more nicesar pričakovati od naših nasprotnikov, ker ti gledajo samo to, kako nas bodo kar najbolj izkoriščali samo za njihove mastne profite.

Apeliram na vse volilce in volilke, da vsi volimo enkrat celo socialistično listo. Pokažimo enkrat našim izkoriščevalcem, da znamo tudi mi malo samostojno misliti. Ako si ne bomo sami izvojevali naših pravic potom naših zastopnikov, ne pričakujmo jih od nasprotnikov, da bi nam prineeli naše pravice kar na krožniku. Malo se ozirimo na delavsko postavo v okviru Nire, pa smo takoj na jasnom. Samo

poglejmo naše velike kapitaliste kot so Ford, Jeklaraki baroni in drugi. Oni se poživljajo na Niro, ker dobro vedo, da jim ne bo nikdo skrivil lasu na glavi.

V našem okraju (Robinson township) kandidira za davčnega kolektorja naš tu rojeni rojak Jože Grlica, ki je še mlad fant in pohabljen. Ko mu je bilo 7 let, se je bil ponesrečil in je izgubil desno roko v rami. Pred par meseci mu je umrl predragi oče. On je edini sin v družini, ki ima skrbeti za postarno mater in dve sestrji. On ni za nobeno delo ne v premogokopu, ne v tovarni, edino kar mu še preostaja je, da ga podpremo na volilni dan in mu pomagamo do koščka kruha, da bo mogel skrbeti za družino, ki je odvisna od njega.

Še enkrat kličem vsem volilcem in volilkam, da gremo vsi na volilce dne 7. nov. in oddamo naše glasove za Jožeta Grlica in za naše delavske kandidate. Grlica kandidira na demokratiški in socialistični listi. Tako imamo vsi priliko oddati zanj svoj glas.

Prošli mesec so tukajšnje slovenske žene ustanovile ženski klub. V kakšnem pomenu bo ta klub posloval, mi ni znano, ker to je še njih tajnost. Apelim pa na voditeljice tega kluba, da ga vodijo v naprednem duhu po delavskih principih in da se borijo za njih pravice.

Dne 30. nov., to je na zahvalni dan proslavlja društvo št. 88 SNPJ 25 letnico svojega obstanka. Program bo zelo bogat. Glavni govornik bo Frank Podboj iz Parkhilla, Pa., član glavnega potrošnega odseka SNPJ. Omenjeni ženski klub priredi za našo slavnost a l o i g r o, v kateri bodo same ženske igrale tudi moške vloge. Ampak to je še njih tajnost. Popoln program bo objavljen pravočasno. Apelim na vse tukajšnje bližnja društva, da ne prirejuje svojih prireditev na omenjeni dan.

ZAPISNIK SEJE GL. UPRAVNEGA ODSEKA

z dne 27. sept. 1933

Predsednik odpre sejo ob eni uri popoldne. Navzoči so vsi odborniki. Predita in z malimi popravki se sprejme zapisnik zadnje seje.

Br. Cinkar prečita dolgo pismo sestre Christine Mesley, v katerem kritizira postopanje upr. odseka v zadevi sobrata Val. Podobnika in grozi, da bo sledilo tožba, ako nečemo poravnati. Trdi namreč, da je ta član dobil odpravnino iz bolniškega sklada nevedoma in je mislil, da je dobil zadržano podporo, listine v uradu pa izkazujejo vse drugače. — Pismo se ne vpoštevja.

Gl. tajnik predloži pismo oziroma prošnjo društva št. 91, katero se nahaja vlad hude krize in stavke v zelo slabem finančnem položaju in imajo število zelo zelo ubogih družin, katerih otroci potrebujejo nujno pomoč za obloko. Sklenjeno, da se daruje vsoto \$50.

St. 677 — Društvo ima prošnjo za podporo iz atletskega sklada za pomoč njih društvu za izboljšanje in razvoj atletike. Predlog, da se dovoli \$25, je sprejet z večino.

St. 118 — Predloženo je pismo, v katerem društvo vprašuje, ako jednota sprejme in zavaruje prošilce, ki so zrakoplovci. Sklenjeno, da se o vsakem posameznem slučaju razpravi posebej, ako se sprejme ali ne in za koliko se zavaruje.

St. 96 — Br. Stanley Grubar je bil operiran na obrazu za bolezen, ki ni označena v pravilih. Vrhovni zdravnik je operacijsko podporo odklonil na podlagi pravil. Sedaj pa je tu prošnja, da naj se nekaj da iz sklada izrednih podpor. V smislu pravil se ne more plačati za operacijo, ker pa je v družini velika revščina, je sklenjeno, da se daruje \$35 iz sklada izrednih podpor.

St. 102 — To društvo ima prošnjo za nazaj sprejem sestre Mary Suglich, katere je bila črtana in želi pristopiti po sklepu in po resoluciji 10. redne konvencije, to se pravi, z vsami pravicami kot stara članica in se zavarovati kot je bila preje za \$2 bolniške podpore in za \$600. Prošnja izkazuje, da ima srčno hibo, poslala pa je nekako izjavo, da ne bo zahtevala podpore za slučaj bolezni, ki bi izvirala iz tega. Odbor sklene, da se jo sprejme samo za \$500 smrtnine.

Gl. tajnik predloži pismo tajnika Zvezs čeških društev SNPJ, ki piše, da Zvezs želi vedeti, ako sme v smislu sklepa konvencije še nadalje poslovati. Sklenjeno, da se odgovori in pojasni zaključek upravnega odseka, ki je že o tem sklepal.

St. 447 — Gl. tajnik predloži vprašanje izplačila smrtnine za pokojnik John Bergantom. Gre namreč radi nezakonske hčerke — jednjke, za katero pa — kakor pismo dokazuje — je sodišče priznalo očetovstvo. — Odbor sklene, da se izplača.

Bol. tajnik predloži svedo društva št. 314, radi br. Louis Roasmansa, kateri je bil meseca avgusta črtan in pozneje koncem meseca se je obstrlel, ter želi vedeti, ako se ga sprejme nazaj ali ne dokler je bolan. Odbor sklene, da se ga lahko sprejme nazaj še le ko bo ozdravel.

S tem je dnevni red izčrpan in predsednik zaključi sejo ob 3:30 popoldne.

Vincent Cinkar, predsednik, Philip Godina, zapisnikar.

ZAPISNIK Z DNE 4. OKTOBRA 1933

Predsednik odpre sejo ob 1 uri pop. Navzoči so vsi upravniki odborniki.

Nato se čita zapisnik zadnje seje ter z malimi popravki sprejme.

Gl. tajnik predloži zadevo št. 269, br. Anton Pincolicha, 19 let starega člana. Bil je pasiven, pa je sadel delati, delal par dni in tajnik ga je opozoril, da bo moral postati aktiven in plačati, in ta je obljubil, da bo to storil kakor hitro dobi plačo. Med tem časom se je ponesrečil in umrl vled zastrupljenja krvi. Odbor smatra, da ker so le čakali na plačo, se ga smatra za pasivnega člana in se izplača za pogrebne stroške, kolikor za njegovo člansko dobo dovoljujejo pravila.

Predloženo je pismo socialističnega kluba št. 1 J. S. Zvezs, kateri bo obhajal letos 30 letnico svojega obstanka in bodo ob ti priliki izdali program v obliki knjige, ter vprašajo za oglaš. Sklenjeno, da se dovoli oglaš za eno notranjo stran za vsoto \$15.

L. Gradišek, pomočni tajnik, predloži zadevo, ki se tiče neizplačane bolniške podpore br. Mike Šušteršiča, člana društva št. 57. Ta član je imel zlomljeni obe ko-

Ne pozabite priti na zahvalni dan v družbo društva št. 88 SNPJ v Moon Run, Pa.

Jacob Skerl.

Poročilo in zahvala

Chicago, Ill. — Živimo v novem delu, katerega je uvedel predsednik, ki ima menda dobro voljo ljudstvu pomagati, toda politikaši mu radi mečejo pole-na pod noge. Da pa se preveč ne zamislimo v ta novi deal, ne smemo pozabiti na starega. Kajti članice našega društva št. 86 SNPJ nam obetajo, da bodo priredile nekaj novega po stari navadi. Priredile bodo veselico dne 11. novembra, katero so svede-kratile za Martinov večer, ki se bo vršil v znani Aldine dvorani na Center st. pri Halstead ulici. Ta prostor je na severni strani mesta.

Uljudno vabimo vse rojake in rojakinje, da pridejo v soboto, dne 11. novembra v označeno dvorano na Martinovanje. Nikomur ne bo žal, kdor se bo udeležil.

Obenem se podpisana želiva najiskreneje zahvaliti za veselo iznadenje ob najini 25 letnici zakonskih težav, za trud in po-štovanje vsem prisotnim in odsotnim za darila, najinim sinovom in družicam ter vsem ostalim za prireditev dne 14. okt., ki nama ostane v trajnem spominu. Mesto 25 običajnih svečk se je svetilo 25 iskrenih z znakom U. S. orla. Iskrena hvala vsem!

Martin in Mary Abram.

DR. R. P. ZALETEL

SLOVENSKI ZDRAVNIK

z univerz v Pragi in Padovi, poprej pridelen bolnišnicam v Parizu. Nedavno v sverci z avodom za raka v Havana, Kuba, in z bolnic za kožne bolezni in raka v Philadelphiji. Po-svetovanje in diagnoza. Zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni.

URE: II DOP. DO 3. POP.
45 E. Washington st., Chicago, Ill. Suito 2705
TEL. V. URADU: STATE 7381

Stanovanje: Zvečer na dogovor, 4826 West Cermak Rd., Chicago, Ill. Tel. Cicero 66.

Tekstine kompanije zapirajo to varne

Raleigh, N. C. — Da Nira ne bo prinesla prosperitete v južni države, kaže zapiranje tovarn v tem okolju. Te dni je ustavil obrat Pilot Cotton Co. v svojih dveh tovarnah in okrog petst delavcev je izgubilo delo. Kenneth Grant, predsednik družbe je naznanil, da bo kompanija obnovila obrat, kadar se bodo ce-ne tekstilnim produktom zvišale.

Listnica uredništva

Hall, W. Va. — J. G. — Dotični dopis je bil objavljen v dnevniku dne 9. oktobra.

NOVA ZNANSTVENA IZNAJLA za revmatizem in nevritis, odpr-bolečine takoj. Pomaga bolnikom, vstanejo in hodijo. Je pozitiven fak-da dobi pomoč v par minutah ali rabite Dr. Levy's Lotion zdravilo za revmatizem, arthritis, lumbago, prehlad v prahu in okorele mišice. Narejeno od zdravnikov in lekarnarjev, ki so študirali več let kako pomagati trpečim in je sedaj na trg. Oglaš se nahaja v listu. (Adv.)

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN & SURGEON

OFFICE HOURS AT

3724 W. 26th Street

1:30—3:30 & 4:30—5:30 Daily

Tel. Crawford 2112

at 1858 W. Cermak Rd.

4:00—4:30 p. m. Daily

Tel. Canal 9695

Wednesday & Sunday by appointment only

Residence Tel. Crawford 8446

IF NO ANSWER—CALL AUSTIN 1706

VABILO NA VESELICO

Društvo št. 16 H. B. Z. priredi svoje prvo

JESENSKO VESELICO IN ZABA

v soboto dne 4. novembra 1933

v Ideal Ballroom dvorani na 80 M. St., Luzerne, Pa. Najuljudnejše bimo vse člane društva št. 204 S.N. Jednote in druge rojake in rojakinje iz Luzerne in bližnje okolice, da sponesite v obilnem številu, ter se zabavate z nami. Člani Jednote vam to ob priliki povrnejo. Čisti biček je namenjen za društveno b-gajno. Za točno in dobro postrebo skrbel — VESELIČNI ODBOR (Adv.)

sti pod kolenom in je prejemal bolniško podporo meseca, nadaljnja podpora pa mu je bila ustavljena razloga, ker ni bil v zadostni zdravniški oskrbi, čen je vzrok oddaljenost zdravnika. Odbor sklene, da dobi od društva natančne podatke, koliko ali je član oddaljen od zdravnika, in če se dožene, da se nahajal v takšnih okoliščinah, da mu ni bilo mo- obiskati zdravnika tedensko.

Vincent Cinkar, predsednik

Tridesetletnica društva Slavije, št. 1 SNPJ

Tridesetletnica društva Slavije št. 1 bo v nedeljo dne 19. novembra v jedrinski dvorani. Na programu bodo govori in čitane slike, petje in godba, kratka igra in recitacije, mladi in stari pionirji. Pričetek programa ob treh popoldne. Vstopnice v predprodaji po 35 centov, pri vratih 40 centov. Igral bo Johnny Kochevarjev orkester. Ta proslava bo dan vseh članov SNPJ v Chicagu in okolici in tudi vsega našega narodnega življa. PRVA TRIDESETLETNICA V JEDNOTI!

Piše Frank Zaitz

VI.

Pred prvo konvencijo

Seja društva Slavije dne 27. marca 1904 je bila zadnja pred ustanovno konvencijo SNPJ. Slavija je zanjo izvolila na seji 6. marca 1904 osem delegatov in članov je v smislu društvenega imenovanja imenoval predsednik Fr. Klobučar na seji 27. marca še Antona Mladiča in Franka Petriča. Društveni zapisnik z dne 6. marca pravi, da je Anton Mladič odklonil imenovanje. Po njem je mandat sprejel in se udeležil konvencije.

Teset delegatov Slavije, Dan Badovinac, delegat društva Triglav št. 2 iz La Salla, Ill., in Mike Strukelj, delegat društva Adria št. 3 iz Johnstowna, Pa., niso bili člani prve konvencije.

Šest društev je sporočilo, da delegata ne morejo poslati in so poslali za svoje zastopnike delegata društva Slavija.

Odviz vnanjih društev torej ni bil bodrih. Mnogi člani v zunanji naselbinah so bili mnenja, da je najboljša motriti ustanavljanje nove jednote bolj odzivno "in če bo kaj iz tega", kar so se izražali, bi pa potem lahko bolj poprijeli.

Vsa odgovornost za sestavo prvih pravil in ustanovitve nove podporne jednote je torej padla na ramah društva Slavija. Prevzelo jo je brez ugovorja in delovalo z vso odločnostjo, da izvrši svojo zgodovinsko nalogo.

Vedno več pisem

Četudi so zunanja društva vedno sklenila, da ne pošljejo svojih delegatov, je bilo v vzpodbudni množici se štejevalo, ki so prihajala iz raznih naselij. Rojaki, ki so čitali pošte v Glasu Svobode, so se začeli zanimati za organizacijo naših delavcev, ki je bila šele v procesu ustanavljanja, zato so se spraševali, kakšna so njena pravila, koliko članov je treba za ustanovitev društva in ako lahko pristopijo k društvu v Chicagu v slučaju, da ga v svoji okolici ne bi mogli ustanoviti.

Člani Slavije so z njimi marljivo korespondirali, jim pojasnjevali pravila in program nove organizacije ter jih vabili na delo. V odgovorih ni bilo enotnosti, ker so posamezni člani Slavije bodečnost in namen organizacije različno predstavljali. Nekateri so poudarjali geslo "vse za našo", drugi so polagali največjo težnjo svobodomiselnosti nove jednote, tretji so gradili svoje auge za več članov z mikavnim finančnim podpor, nekateri pa so hoteli, da je ta organizacija vredna pristopa slovenskih delavcev zato, ker je delavska in svojih idejah.

Prva pravila

Prva pravila so sestavljali Frank Petrich, Frank Medica, John Petch, Joseph Wershay in Frank Čeh. Tajnik tega odbora, ki so ga v društvu imenovali "gospodarski odsek," je bil Frank Petrich.

Le nekateri izmed teh so se poglabili v odkazano delo. Odgovor na sestavo pravil je bil izdan v jeseni 1903, na seji 27. marca 1904 pa je poročal, da so pravila dovršena. Reševali so jih potem na posebnem sestanku delegatov Slavije in članov. Člani so imeli argumentirati, pravico imenovanja o spremembah osnutkov pa so imeli samo delegati.

Frank Petrich je črpal največ pravil čezke svobodomiselnosti in organizacije ČSBPJ, v kateri je bil član, in iz pravil Nemške podporne organizacije Arbeiter Kranken Unterstützung Verein, katere glavnica je bila socialistična Arbeiter Zeitung v Chicagu. Medici so služila za podlago pravila ČSBPJ in tudi ostali člani so nabrali vzorcev.

Pravila so spisali v slovenščini, kar ni bilo izmed njih.

tedaj zmožen angleščine. Potrebni izkušnji za dobro sestavo pravil niso imeli. Najposobnejša za to delo sta bila Petrič in Medica in tudi slovenščino sta izmed vseh članov odseka za pravila najbolj obvladala.

Dr. F. J. Kern piše v svojih spominih v "Ameriški domovini" z dne 14. oktobra 1933, da so bila prva pravila SNPJ poslana v prevod iz angleščine v slovenščino slovenskim semeniščnikom v St. Paulu, Minn. Naročilo je dobil bogoslovec Jože Sodja in ta je dal pravila prevesti mlademu Francu Jauhu (zdaj Kern) in mu plačal za to delo pet dolarjev. Da-li je tudi Sodja kaj zaslužil pri tem in koliko je jednota plačala za prevod, mi ni bilo mogoče dognati.

Frank Petrich mi pravi v pismu, da njihov odsek ni oskrbel preveda pravil iz slovenščine v angleščino. Spominja pa se, da je pisal nekake angleške stavke pravil Martinu Kondi. Petrič pravi, da so tedaj imeli o takih stvarih končno in odločilno besedo pri Glasu Svobode, oziroma Martinu Kondi. Komu je dal po konvenciji prevesti slovenski original pravil v angleščino, mu ni znano, in prav tako mu je uganika, čemu je bil poslan potem angleški tekst pravil študentom, da ga prevedejo v slovenščino. Njemu se zdi, da sta vsa stvar imela v rokah Martinu Kondi in Fr. Medica. Konda je bil posestnik male tiskarne in tako je imel opraviti tudi s tiskanjem pravil. Tudi Jože Wershay se več ne spominja podrobnosti.

Zadnji zapisnik samostojne Slavije

Do prve konvencije so bila vsa društva, ki so se prijavila za pristop k novi jednoti, samostojna, ne sicer namenoma samostojna, ampak zato, ker so si morala centralno šele ustanoviti. Imela pa se vez z društvom Slavija, ki je do konvencije vršilo posel glavnega urada in glavnega odbora. Sklepi Slavije so bili do 6. aprila 1904 merodajni za vsa prijavljena društva. Dne 27. marca se je vršila zadnja seja Slavije pred ustanovitvijo jednote. Njen zapisnik se glasi:

Sklenjeno, da se v zapisniku prejšnje seje spremeni izraz "daruje br. Konda" s kakšno bolj primerno besedo.

Dopis br. Simona Kavčiča iz South Willingtona se sprejme na znanje. Dopis g. Jos. Kaučiča iz Waukegana sprejme na znanje in obenem je na predlog Fr. Stoniča sklenjeno, da se Kaučiča sprejme za uda Slavije. Istotako je predlagan v društvu po br. Fr. Stoniču g. Karl Clirk, ki je bil tudi sprejet.

Dopis iz Conemaugh, Pa., v pogledu društva sprejet; zastopnik in dopisnik Mike Strukelj.

Dopis iz Durango, Colo., od g. Geo. Kosehaka se sprejme in sklene, da se čaka nadaljnega poročila. Br. Konda omeni, da je dotičniku poslal vsa natančna pojasnila.

Dopis John Sustersiča iz Kenosha, Wis., se sprejme in čaka nadaljnjih poročil.

Dopis iz Morgan, Pa., se sprejme. V tem dopisu, ki ga je pisal Julius Lesjak, je navedeno 14 članov, ki bi hoteli imeti svoje društvo, spadajoče v bodečo S. N. J. Navedenci pravi, da so pooblaščen br. Martina Kondi za zastopnika na glavnem zborovanju v Chicagu. V dopisu ime tega društva ni navedeno. Br. Konda pojasni, da je podpisancu poslal več primernih imen in mu pojasnil naše stališče.

Predlog br. Alois Dullerja, da se v SNPJ sprejme vse po napredku želje Slovence, se odobri.

Poseben odbor, ki ima na skrbi priprave za veselico v prid SNPJ, poroča, da je vse potrebno urejeno.

Gospodarski odsek poroča, da so pravila urejena in pripravljena, da se jih predloži delegatom.

V smislu sklepa prejšnje seje imenuje predsednik k prejšnjim osim št. dva delegata, namreč Antona Mladiča in Franka Petriča. Mladič odkloni.

Br. Klemenec predlaga, da naj se delegati Slavije zberejo na posebnem sestanku ter pregledajo pravila. Vrh naj se 2. aprila (1904) in pristopiti naj imajo pravico tudi drugi člani Slavije. Smejo svetovati spremembe, tla ne da se jim pravica glasovanja.

Br. Bachman predlaga, naj se gre k pivovarjem, kjer bi se dobile nekaj piva v dar za veselico 7. aprila. Sprejeto. To nalogo imata izvršiti br. Bachman, Konda ali pa br. Medica. Blagohotni predlog br. Bachmana se hvalečno sprejme.

Pripravljalni odbor ima pomagati br. Bachmanu v čezkem časopisju oglašati naša naznanila, kar bo dalo naši veselici večje število obiskovalcev.

Brat Mohar Mladič izročil društvu Slaviji \$50, katere je blagohotno darovalo društvo Slovenija za ustanovitev in uspešnejše delovanje SNPJ.

Br. Bachman predlaga, da društvo Slavija izreka slavnemu društvu Slovenija št. 44 ČSBPJ najiskrenejšo zahvalo za to blagohotno podporo.

Odbor za prireditve bodoče veselice SNPJ ima nalogo strogo paziti, da se veselica v vsakem oziru dostojno in udobno aranžira. Paziti se mora, da se nedorasli otroci ne spušča pri vstopu v dvorano. Odbor se mora ozirati tudi na notranji red.

Predlog br. Martina Kondi, da vsak ud Slavije plača eno vstopnico na veselico SNPJ, se sprejme.

V odbor, ki ima vršiti določena dela na veselici društva Slavije 8. aprila 1904, kot denar prejemati, pivo točiti, pivo raznašati, vstopnice pobirati in prodajati so imenovani:

Za denar prejemati Frank Klobučar in John Duller. Za pivo točiti John Mladič, John Verščaj, Frank Zonta, Ignac Malovasič. Za pivo raznašati Joe Mihelič, Anton Duller, Bartol, Frangessel, Mike Skočir, Joe Planšek. Za vstopnice prodajati Jos Mere. Za vstopnice pobirati pri vstopu Jakob Anžiček, Martin Mrak.

Društveni dohodki 27. marca \$53. Dar društva Slovenije \$50.

Izdatki 27. marca, tiskovine in natančnila v Glasu Svobode \$5.50; Emil Bachman za štampiljo in drugo \$3.90; potrebščine I. tajniku, 25c. Skupaj izdatki \$9.65. Blagajna \$124.53.

I. pripomba k zapisniku: I. tajnik ima pisati v najkrajšem času vsem prijavljenim delegatom in vprašati za pojasnila, kdaj da odpotujejo, in katerim tukajšnje razmere niso znane, naj se ga na kolo v roku počaka in sprejme.

II. pripomba zapisniku: Pripoznano je od društva, če bi kdo delegatov dr. Slavija potreboval denarja, naj se mu izplača zahtevano odmerjeno vsoto pri pokrovitelju.

Prihodnja seja Slavije se na predlog br. Bachmana skliče 15.—16. aprila, na kateri se izvolijo nadaljnji stalni uradniki tega društva.

Anton Mladič, zapisnikar.
Frank Klobučar, predsednik.
(Dalje prihodnjič.)

Zadeva gospodarskega odseka

Kdo je v pravem?

Ko sem zadnjič pisal dopis o načrtu za poslovanje gospodarskega odseka za bodočo štiri leta, sem pokazal na hibe, katere vsebuje ta načrt. Pričakoval sem, da bodo predlagatelji načrta podali svoj zagovor, da se razčistijo pojmi in popravijo napake, ako res obstoje. Nisem pa pričakoval, da bo kdo prišel s tako nebratskimi argumenti, kot je napravil brat Olip.

Namesto da bi rabil stvarne argumente in zagovarjal z njimi svoj načrt, je vse skupaj zavil v osebnost in skušal prikazati, da gre samo za to, ali ostane v veljavi načrt Alesha ali Olipa. Ko sem kritiziral načrt, nisem nikjer omenjal posameznikov, pač pa odbore, ki so predložili in odobrili načrt. To je pravilno, kajti kakor hitro je predložen načrt po odseku, ni to več načrt posameznika, pač pa odseka, ki ga predloži, in ko je po večini gl. odbora sprejet, postane del pravil. Zato se mi vidi odgovor brata Olipa zelo osebne in brez stvarnosti. Ker je posegel precej daleč nazaj v zgodovino gospodarskega odseka, se mi vidi potrebno dati članom za boljše razumevanje vsaj nekaj podatkov.

Po pravilih, sprejetih na waukeganški konvenciji, si je sistem poslovanja sestavljal sam gospodarski odsek in ga uveljavil brez odobrenja gl. odbora. V tem odseku sem bil večinoma v manjšini. Ker sem bil prepričan, da je sistem takratnega poslovanja v škodo jednoti, sem po preteku enega leta na podlagi izkušenj sestavil drugi sistem in ga predložil gospodarskemu odseku; ker je bil tam odklonjen, sem ga ponovno predložil na seji gl. odbora. Tudi tu sem našel na veliko opozicijo. Proti načrtu so bili s prilično enakimi argumenti—kot jih podaja sedaj br. Olip—Cainkar, Turk, Vogrich, Somrak in Zupančič. Posebno se je naglašalo, da se moramo držati dobrih in zanesljivih tvrdk, ki nam bodo prodajale samo najboljše bonde.

Za najbolj zanesljivo tvrdko se je takrat smatrala Otis Co. in ta tvrdka nam je prodala največ danes defaltiranih bondev. Prodajala bi jih še dalje, ako je ne bi bil ustavil gl. odbor s tem, da je sprejel nove določbe za poslovanje gospodarskega odseka in tako mogoče rešil organizacijo še večje izgube.

Brat Olip je seveda drugačnega mišljenja. V svojem odgovoru pravi, da je bilo največ zdaj defaltiranih bondev pri jednoti kupljenih po načrtu, ki ga jaz hočem usiliti sedanjemu gospodarskemu odseku. Vedel je, da to ni resnica. Če je res zasledoval poslovanje prejšnjega gospodarskega odseka, kakor trdi, bi mu moralo biti znano, da se je v prvem letu poslovalo v tem odseku po približno enakemu načrtu kot ga je sprejela zadnja seja gl. odbora. V tem letu je bilo kupljenih nad eno tretjino vseh danes defaltiranih bondev pri jednoti. To so boni, ki so bili kupljeni od 1. julija 1926 pa do konca julija 1927. Ako bi bilo šlo tako še naslednja leta, bi bilo mogoče članstvo danes brez jednote. Zato ni častno, ako se kdo zateka k neres-

nici ter podaja članstvu napačno sliko.

Dalje pravi, da so nam tvrdke po prejšnjem načrtu ponudile v nakup samo slabe bonde, ker za dobre je bila naša procedura prepočasna. Omenim pa naj par slučajev, kjer so nas opozorili, ko smo se sami odločili kupiti slabe bonde. Prvi slučaj je bil, ko sta Somrak in Zupančič v letu 1928 odglasovala za City of Safety Harbor, Florida, bonde. Ko smo po načrtu obvestili tvrdke, da pošljejo ponudbe, so nas opozorili, da so boni take vrste, da nočejo imeti nič opravka z njimi. Zavzel sem se ter preiskal in dobil podatke, katere sem predložil ostalima članoma. Ker sta vztrajala, da kupimo te bonde, sem zadevo predložil takratnemu gl. tajniku Bl. Novaku, ki je izplačilo teh bondev zadržal. Bonde je potem kupila SSPZ in kakor sem bil informiran, ni nikdar dobila obresti od njih in danes so skoro brez vrednosti.

Drugi slučaj je bil s Cook County School Dist. bondi. Tudi glede teh smo bili opozorjeni, da ni nekaj v redu. Neka tvrdka mi je svetovala, naj grem po pojasnilo k odvetniku, ki je pa odklonil "legal opinion." Tam sem dobil pojasnilo, da boni niso v smislu zakona pravilno izdani. Približno enak slučaj je bil s Chicago Northwest Park Dist. bondi. Tudi tu ni bilo vse v redu. Bili so še drugi slučaj, ki so dokazali, da je sistem omogočil, da smo bili še pravočasno opozorjeni in s tem smo se obvarovali mogoče nad tisoč dolarjev slabih bondev.

Br. Olip pravi v odgovoru, da je bil prejšnji sistem dober samo zato, da je gospodarski odsek pokazal, koliko komična je prejšnja organizacija. Kdor to trdi, priznava, da se ni nikdar zadostno pogledal, da bi mogel pravilno razumeti sistem. Zadnjič sem omenil, da je približno \$3,000.00 letno znašal tak popust, nisem pa naglašal, da je popust glavn. Pač pa je glavno, da organizacija dobi bonde vedno po pravi tržni ceni. Posebno se je to izkazalo koristno za organizacijo v zadnjih treh letih, ko ni imelo nobeno blago prave cene in tvrdke, ki prodajajo bonde, so imele zelo bogato žetev.

Da sem v pravem za to trditve, naj navedem slučaj pri Hrvatski-Bratski Zajednici. V zapisniku zadnje seje gl. odbora te organizacije je poročilo odbora, kateri je preiskal zadevo kupovanja bondev za zajednico v zadnjih par letih. Poročilo, ki ga je podal ta odbor zadnji seji o preiskavi kupovanja bondev, je zelo zanimivo; vredno je, da ga prečita vsakdo, ki se zanima za finančno stran naših organizacij. Posebno še, ker jasno pokazuje, kako imenitno znajo prebrisani agenti bondnih tvrdk guliti podporne organizacije, brezbržno članstvo bo pa neizogibno plačalo drag račun. Odbor za preiskavo je poročal, da je skoro v vseh slučajih zajednica plačala za bonde več ko pa je bila prava tržna cena. Plačalo se je za bonde od enega do osemnajst dolarjev več ko pa je bila prava cena, kar znepe v zadnjih par letih lepe tisočake. Pri-

čakovati bi bilo od gl. odbora, ker so se delale take pogreške, za katere ni nihče odgovoren, da bo odbor temeljito preučenil načrt kupovanja bondev. Iz zapisa se pa razvidi, da je vladalo na seji prav enako razpoloženje kot na vseh sejah pri bratskih podpornih organizacijah, pri katerih je finančno vprašanje, dasi najbolj važno, za nekatere člane gl. odbora brezpomembno in celo zoprno. Tudi ta seja ni sklenila nič, izgubila je par dni po nepotrebnem, največ s prerekanjem, ter končno zaključila, da ostane pri starem. Nekateri so bili ravno istega mnenja kot pred leti pri nas. Svetovali so, da se izbere "ena sama kuča," potem katere naj se kupujejo "bondeve," pozabili pa so pri tem na to, da je vsaka "kuča" organizirana za to, da dela dobiček zase, ne pa, da varuje interese drugih, in da vsak agent, predno vam ponudi bonde na prodaj, pove svojo zgodovino tvrdke, ki jo zastopa, ter naglašja, da vam ne bo nikdar prodal slabih bondev.

Ako se hočejo podporne organizacije rešiti enakih neprilic, je potrebno, da se otresejo starih nazorov, to je, da ne dupetijo, da jim gospodarijo agenti. Sprejemo naj sistem kupovanja bondev, ki ne bo dajal nobeni tvrdki prednosti. Predložiti naj blago in ako bo tvoja ponudba najcenejša, potem dobiš naročilo. Bojazen, da na ta način dobiš ponudbe samo za slabe bonde, je brez vsake podlage. Ravno naobratno je. Tvrdka vam bo ponudila slabe bonde le tedaj, kadar je prepričana, da ne boste nič polzedovali o njih. Zato je razumljivo, zakaj vam agenti vedno čekajo, kako veliko izgubo trpi organizacija, ako njen

denar ni takoj investiran. To je njim v prid, ker čim manj boste preiskovali tem sigurnejše so kupilje. Kdor je previden, ne bo tega posnemal in ravnno prejšnji načrt daje dovolj časa članom gospodarskega odseka, da lahko preiskujejo, dokler je še čas. Kdor pa odklanja tako delo, naj ne sprejme važnih poslov gospodarskega odseka. Predloženi načrt ne napravi gospodarskega odseka nič drugega ko avtomat, ki pregleda cirkularje, v nekaj dneh odloči ter opravi delo.

Dalje pravi: "Edina garancija za odpravo komična je poštenost," nato pa na široko opisuje, kako so mu ga ponudili in celo poslali so mu komičen. Vse to hvalisanje postaja že sumljivo, posebno še, ker se je tako hitro odpravil način poslovanja, po katerem niso mogli v kompetenciji tvrdke dati veliko komična agentom. Ponovno povdarjam, da za organizacijo je edina garancija, ako ima gospodarski odsek nalogo pri vsakem nakupu obvestiti najmanj tri tvrdke, za katere bonde se je odločil za nakup. Dati jim mora vsaj par dni časa, da pošljejo ponudbe. To je edina garancija, da bo organizacija dobila bonde vedno po pravi ceni. Tega pa sprejeti načrt, ki ga br. Olip tako vneto zagovarja, ne vključuje. Zato je upravičena bojazen, ako ostane nespremenjen, da se ponovi so-pet isto, kar je bilo v prvem letu po ustanovitvi gospodarskega odseka. Takrat sem opozarjal na nevarnost, ki je bila upravičena, in zato sem se zameril nekaterim. Mogoče se bom tudi sedaj zameril drugim, bodočnost pa bo pokazala, kdo je v pravem.

Frank Alesh, 1.

Federacije S. N. P. J.

Izčrpek zapisnika clevelandske federacije

Cleveland, O. — Minilo je že precej časa, odkar je naša federacija podala v javnost svoje zaključke s seje, čeravno so bili ti zaključki v korist članstva, društev in SNPJ. Da podajamo zaključke zadnje seje naše federacije, je razlog, ker želimo opozoriti društva v Clevelandu in okolici na par važnih sklepov, tikajočih se prireditve 8. aprila. Na ta dan bo federacija imela prireditve v proslavo 30-letnice naše organizacije SNPJ. Na tej proslavi bodo predstavljeni ustanovni člani in članice vsakega društva po vrsti. Društveni tajniki se opozarjajo, da obvestijo vse svoje člane, kateri še živijo, da so pripravljeni za omenjeni dan, da bodo navzoči.

Drugi sklep federacije je, da bo predstavilo živo sliko, za katero mora vsako društvo poslati po enega člana ali članico, in to vseh 27 jedrinskih društev v Clevelandu. Nadalje se bo formalna živa slika iz mladinskega oddelka in predstavili se bodo novo sprejeti člani v mladinski oddelci, kateri bodo pristopili za časa kampanje, ki je v teku. Seja poroča članom, da vpišejo svoje otroke v SNPJ. Nadalje bodo tudi govorili, igre in različne druge točke, da se izpopolni program, da se bo na dostojen način proslavila 30-letnica SNPJ in njenih društev v Clevelandu. Da pa je mogoče to pravilno izvršiti, je potrebno, da sodelujejo vsa društva brez vprašanja kako mala ali velika so.

Nadalje se opozarja društva, da zberejo svojo zgodovino, ki bo priobčena v programih, za ta dan v obliki knjižice. Nadaljnja sugestija je, da bi društva pobirala oglase okrog trgovcev ter s tem nekoliko opomogla svojim blagajnam in zgodovina njihovega društva bi prišla v programsko knjižico brezplačno. K temu bo potreba veliko pojasnjevanja, vsakemu posameznemu razlagati, zato je potrebno, da se zastopniki društev gotovo udeležijo prihodnje seje naše federacije. Tudi se pričakuje, da društva, katera nimajo zastopnikov, izvolijo svoje zastopnike ter da prisostvujejo seji, da bi mogoče pojasniti vsem društvom in vsemu članstvu v Clevelandu in okolici, kaj vse se bo vršilo in kako.

Seje federacije se vrše vsako četrto nedeljo dopoldne v SND,

6409 St. Clair ave., v starem posloju ob 9. dop.

Bratje in sestre SNPJ v Clevelandu in okolici! Vaša dolžnost je, da pokažete, koliko vam je do naše organizacije. Pokazali boste s tem, da pridobite čim več novega članstva v SNPJ, posebno pa še mladine, katere je naša bodočnost pri SNPJ. Ravno tako bodo pokazala društva s svojim sodelovanjem pri tej prireditvi, koliko jim je za lastno organizacijo.

Popolen spored programa sedaj se še ne more objaviti. To se bo izvršilo pozneje. Apelliramo na društva, da ta dan rezervirajo, da ne prireajo svojih prireditve ter se v velikem številu udeležijo prireditve skupnih društev SNPJ v Clevelandu, da skupno proslavimo 30. jubilej največje slovenske bratske organizacije v Ameriki. Zapomnite si 8. aprila in zvečer—val v SND na St. Clair ave.!

Za Clevelandsko federacijo društev SNPJ,

J. F. Terbičan, tajnik.

Illinois

Virden, Ill. — Izčrpek zapisnika seje federacije društev SNPJ v centralnem Illinoisu, ki se je vršila dne 22. oktobra v Slov. domu, Springfield, Ill.

Seje se je udeležilo 12 društevnih zastopnikov. Poročila zastopnikov in posameznih odborov v tej okolici so bila še precej povoljna, kar pomeni uspeh.

V današnjih razmerah, katere stiskajo rudarje za vrat z vseh strani, je federacija izrekla željo, da se ji pridruži še dve društvi, ako mogoče. Odobrene o bile tri prošnje glede asesment društvenim članom.

Prihodnja seja federacije se bo vršila drugo nedeljo v januarju prihodnjega leta v prostorih Slov. doma v Springfieldu. Federacija želi, da društva pošljejo na to sejo svoje zastopnike, ker bo na dnevnem redu več važnih zadev, katere smo odložili za prihodnjo sejo. Na tej seji bomo tudi volili odbor federacije za leto 1934.

Na seji se je tudi razpravljalo o publikacijah in dopisih. Sprejet je bil sklep, da federacija apelira na urednika Prosvete, naj več piše v korist članom Progressivne rudarske unije v Illinoisu, obenem je bilo sklenjeno, da se izbere štiri člane kot poročevalce za Prosveto v tem okrožju. Podrobnosti o poteku federacijske seje bodo objavljene v zapisniku.

Frank Hrusch, tajnik.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Naročnina: za Zdravne delavce (vsega) v Kanadi \$6.00 na leto, \$2.00 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; za Chicago in Cleveland \$7.50 na leto, \$2.75 na pol leta; za Ameriko \$9.00. — Subskripcije: za Chicago in Cleveland \$7.50 na leto, \$2.75 na pol leta; za Ameriko \$9.00. — Člankarstvo: za Chicago in Cleveland \$7.50 na leto, \$2.75 na pol leta; za Ameriko \$9.00. — Člankarstvo: za Chicago in Cleveland \$7.50 na leto, \$2.75 na pol leta; za Ameriko \$9.00.

Come along on the program. — Manuscript will not be returned.

Member of the Federated Press

138

Glasovi iz naselbin

Zanimive beležke iz raznih krajev

Vsi v delavske unije!

Johnstown, Pa. — Kot povsod drugod, tako se tudi tukaj delavstvo organizira in pristopa v delavske unije pri jeklarskih družbah Bethlehem Steel, Lorain Steel in National Radiator Co. Pri zadnji je zaposlenih precej slovenskih delavcev, ki opravljajo različna dela, največ jih pa dela v dotični fabriki pri livarskih delih (molding). Le-ti morajo precej trdo delati. Marsikateri pravi, da delajo ko sužnji, plača pa je nizka.

Kot rečeno, so se začeli organizirati v delavsko unijo in že precej jih je pristopilo. Le tako naprej. Sedaj vam je dana prilika, da se lahko organizirate. Izrabite jo, dokler je čas. S tem boste pospešili gibanje za boljše delavske razmere, kar pomeni boljše čase za vas in za vaše otroke. Ako zamudite to priliko, ki nam jo je dal predsednik Roosevelt, da se delavstvo lahko organizira in pogaja z delodajalci kolektivno, potem nas bodo kapitalisti še bolj tlačili, tako da si delavstvo ne bo moglo nič več pomagati.

Bratje, kjer vam ponujajo kompanijske unije in obljubujejo, kako vam bo dobro pod njimi, če, da bodo gledali za vas, ako podpisate kompanijsko unijo, ne verujte jim! Zakaj pa do sedaj niso gledali za vas? Ne bodite kompanijski kužki, da vas lahko vsak čas brejevo ven, kadar se jim poljubi. Ne podpisujte kompanijskih unij, kajti te niso v prid delavcem, ampak kompanistom. Vi pa niste kompanisti, ampak ste delavci. Kdor je že podpisal kompanijsko unijo, naj takoj zahteva svoj podpis nazaj. Povejte jim, da niste prostovoljno dali svojega podpisa.

Pristopajte v delavsko unijo! Ne bojte se povedati, da delavec spada v delavsko stranko in v delavsko unijo, ne pa v kapitalistično. Udeležujte se unij, ki jih seji in pripelje s seboj tudi druge delavce, da z vami pristopijo v delavsko unijo. Ne bojte se, da boste izgubili delo, ako se organizirate. Držite skupaj! Vaj za enega, eden za vse!

Delavec.

Pasivnost in solventnost

New Duluth, Minn. — V glasilu od 11. oktobra je br. gl. tajnik priobčil dolg članek glede pasivnosti, v katerem naglašal, da moramo ohraniti solventnost. Pravi, da se je nekaj angleško poslujočih društev in posameznih članov razburilo glede zaključka gl. odbora, ki se glasi da morajo pasivni člani poravnati nekaj asessmenta v smrtinski sklad.

Nekaj, kaj ne? V pravilih je črno na belem, da se mora plačati ves asessment v smrtinski sklad od 1. julija naprej in delo za nazaj. Torej član bo moral plačati za nekaj, do česar ne bo upravičen, kajti v slučaju, da umre ob času pasivnosti, dediči prejmejo le od 3 do 12% od njegove zavarovalnine, plačati pa bodo morali ves asessment v smrtinski sklad in povrh tega še pet odstotkov obresti. Ako je član v enotni od dveh do pet let, star okrog 35 let in umrje — v tem slučaju bodo dediči dolžni jedniti, ne jednota dedič. Kje je potem tista velika rizika? Z ozirom na pasivne člane? Ali se ne godi vnebovpjoča krivica starim članom?

Pred konvencijo se je veliko pisalo, da je treba nekaj narediti za stare in dolgoletne člane. Ako bi kdo pri inšuranc kompaniji plačeval od 15 do 20 let za tisočak, bi bila njegova polica daljša v veljavi ko pri SNPJ. Ako pogledamo statistiko umrljivosti za nazaj, vidimo, da je tudi velika rizika pri novopristopnih članih, ker povprečno umr-

je en član letno, ki plača samo en asessment, ali sedem članov letno, ki so šele šest mesecev člani jednote, ali 17 članov letno, ki so šele eno leto člani jednote. Ali ni tukaj rizika tudi velika?

Dalje je zapisano, da članstvo morda ne ve, da imamo v jednoti člane, ki so v presledkih že od enega do osmih let na pasivni listi. Dobro bi bilo, ako bi gl. tajnik pojasnil v glasilu, pod kakšnimi pogoji morejo biti pasivni tako dolgo. V pravilih je namreč zapisano, da član, ki je na štrajku ali brez dela, je lahko pasiven dve leti in ne več, torej kako more biti pasiven 8 let?

Na glavni seji se je poudarjalo, da je veliko dela s pasivnimi člani v gl. uradu, da je treba spet najeti novo moč. Dasi številno članstva pada, se stroški za izredne moči vlijaajo, uradne ure pa krajšajo. Pravijo, da se vedno upelje kakšno novost, samo da je več dela. Nekaj teh novosti je tudi bolj malo potrebnih, na primer mesečna poročila a mladinski oddelk. Ni tega še par let, ko se je naredilo nove certifikate, sedaj pa se je izdalo spet nove in stare zavrglo. Ali so bili izdani morda iz razloga, da bo tiskarna bolj obratovala?

Frank Petrich, 205.

Pripomba: — Član, ki umre za časa svoje pasivnosti, ne bo vrčal niti plačal nobenega asessmenta več! Član pa, ki se vrne v aktivnost, dobi nazaj svoje prejšnje pravice, plačeval bo asessment (nižji) po svoji prejšnji starosti v smrtinski sklad, kje je torej tista vnebovpjoča krivica? — **Uredništvo.**

Petletnica društva 659

St. Louis, Mo. — Naše angleško poslujoče društvo "Spirit of St. Louis" št. 659 SNPJ bo proslavilo svojo petletnico v nedeljo, dne 12. novembra, v Jugoslovanskem domu na 1439 Chouteau ave. z zanimivim programom in plesom.

Uprizorjena bo zanimiva drama "Cranberry Corners" v štirih dejanjih. (V slovenskem se "cranberries" imenujejo "brusnice.") Torej bi se ime označene igre glasil v slovenskem "Brusnični ogli.") Zagotavljamo vas, da vas bo ta igra zanimala in da vam bo dolgo ostala v spominu.

Ustanovili smo tudi pevski zbor, ki bo zapel par slovenskih pesmi. Priprani smo, da se boste čudili našim aktivnostim. Vemo tudi, da vam ne bo žal, ako se te prireditve udeležite. Pripravljamo se že tri mesece, da bo naš program čim popolnejši in zanimivejši v vseh ozirih. Postrežba bo tudi dobra za vse.

Naš glavni predsednik Vincent Calkin nas je zagotovil, da nas obišče na dan slavlja petletnice našega društva. Mi ga bomo z veseljem sprejeli. On bo obenem tudi nastopil na našem programu kot glavni govornik.

Igra prične ob 3. popoldne, plesna zabava pa zvečer ob 8. uri. Uljudno ste vabljeni vsi od blizu in daleč — mladi in stari — da se bomo skupno veselo zabavali. Upamo, da se boste vsi udeležili te velike slavnosti.

Na svidenje 12. nov.!

Ida J. Buckowitz.

Odgovor na dopis

Trinidad, Colo. — Čitali smo dopis br. Bergača, člana društva št. 714, ki je bil objavljen v Prosveti 20. septembra. On pravi da je nevtralen v zadevi društva št. 66, kar pa ne verjamemo. Ako bi bil on nevtralen, ne bi vrgetil toliko neresnice pred članstvo SNPJ. On pravi, da afera izvira iz leta 1929, ko so skušali ustanoviti angleško govoreče društvo. To ni res, kajti afera se je začela, ko smo imeli nominacijo za delegata 10. konvencije. Ko sta bila Mike Fatur in Tony Slavec nominirana kot kandidata za delegata, tedaj je na-

stal spor in štirje člani so za to odgovorni. Prvi korak, ki so ga podvzeli, je bila obdolžitev proti M. Faturju, češ, da je prihajal na seje, ko je bil na bolniški podpori. Niso se drznili obtožiti ga, da je dobil nominacijo kot kandidat za delegata. Molčali so, namesto da bi pokazali, da ga tožijo in da so ga tožili iz mrznje.

Br. Bergač piše, da je na seji predlagal, da damo \$100, a je bil predlog poražen. V zapisniku se glasi, da br. Bergač predlaga in Mary Bubnič podpira, da se da iz društvene blagajne angleško poslujočemu društvu \$50 in se mu tako pomaga, ker je društvo noč. Predlog sprejet z 9 proti 5 glasovom. Protipredlog M. Faturja podpira Mat Karcic. Protipredlog je bil stavljen samo zato, ker so smatrali, da bi bilo bolje, ako bi člani od angleško govorečega društva sami vprašali članstvo za tako pomoč in s tem pokazali, da nas spoštujejo že radi tega, ker smo starijši člani. Protipredlog je bil zavržen in angleško govoreče društvo je dobilo \$50 iz naše blagajne.

Dopis, katerega je br. Bergač objavil v javnosti, smo čitali na seji in potem smo pogledali v zapisnik. Ker on napada društveni odbor iz l. 1929, naj omenimo, da je bil samo tajnik sedanjega odbora član tudi odbora l. 1929. Člani našega društva so prišli do zaključka, da bi bilo najboljšje, ako br. Bergač pravilno nastopa, drugače bo našo članstvo postopalo z njim v smislu pravil.

Na dopis br. Slaveca, ki je bil objavljen 4. oktobra, lahko odgovorimo, da ni odgovarjal resnici. Zapisnik seje dne 12. febr. se glasi, da je podpredsednik zavzel mesto predsednika, ko je bila na dnevnem redu bolniška nakaznica slednjega. Predlog Johna Hribernika, da moramo delati pravilno, podpira Joe Bubnič. On opomin, da se je tudi br. Fatur udeleževal sej, ko je bil bolan, tajnik pa pravi, da je bil Fatur poklican na izredno sejo. Članstvo je naročilo tajniku, da to opombo omeni na nakaznici M. Faturja, da gl. odbor odbije, ako je on kršil pravila. Razumljivo je, da je tajnik storil svojo dolžnost na zahtevo našega članstva, nakar je gl. odbor odtrgal \$7.50 od bolniške podpore br. Faturju.

Br. Slavec piše, da se vrše seje v privatnih hišah, toda povedal ni, da jih hoče imeti ob sobotah popoldne, dočim se seje vrše ob nedeljah ob 10. popoldne. On sodi, da so ostali člani taki kot on, kar mu lahko dokažemo s pričami. Mi bi radi videli, da nam br. Slavec dokaže, na kakšen način škodujemo blagajni SNPJ. Ako nam on na to odgovori, smo tudi mi pripravljeni še na boljši odgovor, kdo škoduje jednotini blagajni in kdo krši pravila. Članstvo društva št. 66 želi, da taki člani kot sta br. Slavec in br. Bergač puste naše društvo pri miru. Za odbor društva št. 66.

Tony Lovrovic, tajnik.

O zahtevi "lojalnega" člana

Rock Springs, Wyo. — Zahteva "lojalnega" člana, ki je bila objavljena v Prosveti, me ni presenetila. Moje mnenje je, da je tisti brat v svoji zavednosti poštenjak.

Član jednote sem postal leta 1906. L. 1904 je padlo seme, iz katerega se je razvila SNPJ. Društvo Trdnjava št. 10 je bilo sprejeto pod okrilje SNPJ, ki je danes največja slovenska podporná organizacija. V tistih časih je bila v teku agitacija za večjo SNPJ in polje je bilo takrat zelo ugodno. Slovenci smo bili v ospredju in imeli smo trgovine in gostilne. Postali smo bratje in se zbirali pod zastavo društva Trdnjava.

Leta 1906 sem bil uposlen v gostilni kot natak, moj boss pa je bil voditelj novopristopnih članov. Odjemalci so zahtevali, da postane član jednote in moral sem se pelati, akoprav sem ni videlo vse jasno. Takrat smo bili mladi in krepki, posledice pa opazujemo danes, ko nas grbe nadlegujejo. S posledicami ima opravka vsaka konvencija. Te občutijo tudi naši gl. odborniki, ki vodijo našo ladjo, članstvo jih pa sumničl, da skuša o vze urediti na račun bolnikov.

Ako nisem v pravem, bom najbrž dobil odgovor. Kdor zasleduje poročila gl. odbora, prav lahko opazi, kam jadrajo naši bol-

niški skladi od enega dolarja naprej. Omenim naj, da sem bil večkrat društveni uradnik. Bil sem predsednik, podpredsednik in več let nadzornik. Nekoč sem bil izvoljen, da vodim prosilce k zdravniku. Po mojem mnenju sem takrat imeli dobrega društvenega zdravnika. Nekega mladega prosilca, katerega sem spremljal, je zdravnik pri preiskavi odklonil zaradi neke važne hibe, potem pa je pripomnil, da ga sprejme pod pogojem. Pritem se je namrdnil in pomežiknil, jaz pa sem bil presenečen in v zadregi. Niti vprašal ga nisem, kaj misli in kaj hoče.

Naš "lojalni" brat bo najbrž ostal mož na mestu, svetujem pa mu, naj si poišče drugega zdravnika. — **Louis Tauchar, 10.**

Volilec v Clevelandu in Ohlu

Cleveland, O. — Zavedamo se in smo priprani, da je način, po katerem se bojujemo za starostno pokojnino, najpravičnejši, najčlovekoljubnejši boj brez političnega ozadja, torej boj za pravico, do katere je sleherni upravičen, katero pa nam gotovi elementi zanikajo. Priprani smo, da bomo ti elementi dali vse moči, da preprečijo sprejem tega zakona. Ti elementi so The Ohio Chamber of Commerce, The Ohio Manufacturers' Association, The Ohio Farm Bureau Federation in Ohio Grange. Te grupe so bile, so in še bodo delovale proti sprejemu tega nadvse važnega zakona, kot tudi proti vsem zakonom, kateri predvidevajo delavcu vsaj malo pravic. Te grupe se poslužujejo vseh zvijač, kot je to skušal dokazati Cleveland Plain Dealer, kateri priznava, da je starostna pokojnina edina, po kateri se bi moglo uspešno skrbeti za ostarele moše in žene. Tem bi bila koristna in potrebna, "toda ne sedaj". Vprašanje nastane, kdaj pa, ako ne sedaj? Mi potrebujemo starostno pokojnino sedaj, takoj! Ker imamo priliko, da si jo priborimo z lastno energijo, ne da se bi klanjali in prosili, ako glasujemo na dan volitev, 7. nov., za starostno pokojnino.

Naša organizacija si dovoljuje apelirati na vse volilce v Clevelandu in Ohlu, posebno na Slovence oziroma Jugoslovane, da na dan volitev gredo vsi voliti ter gotovo glasujejo za starostno pokojnino. In ne samo to, temveč, da agitirajo ob vsaki priliki, da bo vsak delavec kot njegova družina gotovo glasovala za starostno pokojnino.

Prepričani bomo, ako bo sleherni storil svojo dolžnost nampram samemu sebi, da bo zakon za starostno pokojnino sprejet. Nadalje bodite prepričani, da niste sami v boju za starostno pokojnino, ampak da sodelujete z O. F. of L., O. O. of Eagles, League of Women Voters, The Consumers League, ter z različnimi socialnimi in liberalnimi skupinami, kakor sta Ohio Association for Unemployment Insurance in Old Age Pension, h kateri organizaciji spada tudi naša sekcija.

Za Jugoslovansko sekcijo od O. Assn. for U. I. and O. A. P., **Frank Cerne, predsednik, J. F. Terbižan, tajnik, Joseph Okoren, blagajnik.**

"Večer v Jugoslaviji"

Chicago, Ill. — Angleško govoreče društvo "Integrity" št. 631 SNPJ priredi svojo jesensko veselico prihodnjo soboto, dne 4. novembra, v SNPJ dvorani, 2657 S. Lawndale ave. Navadno so naše veselice povoljno obiskane in nadejamo se, da bo udeležba tudi na tej veselici obilna. Seveda je treba pripomniti, da bo ta veselica nekaj izrednega, namreč "Večer v Jugoslaviji".

Želja mladih članov društva "Integrity" je, da se na ta večer vsak, ki se udeleži naše veselice, počuti kot da se nahaja v tistih romantičnih krajih Jugoslavije, od koder so se priselili naši dedje in naše matere, ustanovitelji in graditelji naše Slovenske narodne podporne jednote, in na ta način pokažemo, da spoštujemo njihovo delo in njih tradicije.

Idejo za veselico "Večer v Jugoslaviji" so sprožili mladi člani in članice našega društva, obenem so sklenili, da pridejo na veselico vsi v narodnih nošah. Joško je rekel, da bo nataknil jerhaste hlače. O bo, to se bomo sukali! Apelliramo na mladino vseh čikaških društev, da pridete v narodnih nošah in se zabavate v

družbi veselih članov društva "Integrity".

Uljudno so vabljena vsa ostala društva, da se odzovejo našemu vabilu v polnem številu in pripomorejo k boljšemu uspehu. Ob priliki vam drage volje vrnemo. Vabljeni so tudi vsi prijatelji in znanci. Vsa bo dobro došel. Postrežba bo tudi prvovrstna v vseh ozirih. Okuanih klobas in potic ne bo manjkalo. V gornji dvorani bo igral orkester Johna Kochevarja, v spodnji pa Puceljev trio. Ne pozabite v soboto večer vsi na ples "Večer v Jugoslaviji". — Za odbor,

Joseph Baumbach, "Integrity" društvo št. 631.

Proslava 30-letnice kluba št. 1 JSZ

Klub št. 1 JSZ je zadnjo nedeljo na dostojen način proslavil tridesetletnico svojega obstoja. Na spredu so bile koncertne točke, kratki enodejanki, ena v slovenščini in ena v angleščini, obe prirejani za to slavo, živa slika, deklamacija in govori.

Socialistični klub št. 1 je bil ustanovljen 19. julija 1903. Ustanovni seji, katere se je udeležilo 16 oseb, je predsedoval Ferdinand Peče. Prvi tajnik kluba je bil Frank Stonich, ki je pred nekaj meseci umrl v Chicagu. Večina moči, ki so stali ob rojstvu kluba, so že mrtvi.

Spominška knjižica, ki jo je izdal klub ob svoji tridesetletnici in katere vsebuje njegovo zgodovino in mnogo važnih podatkov, pripoveduje, da je bil prvi slovenski socialistični klub v Ameriki ustanovljen 2. februarja 1901, ki pa je kmalu zaspal. Ta datum omenja Peter Bernik, sedanji tajnik kluba št. 1, v svojem pregledu tridesetletnega dela, ki ga je izvršil ta klub, dočim Frank Zaitz, urednik Proletarca, v svojem spisu pravi, da je bil slovenski socialistični klub št. 1 prvi organiziran l. 1900. Datuma se torej ne vjemata, toda pribito dejstvo je, da je bil ta klub prva organizacija, ki je napovedala boj reakciji in mrčnjaštvu, ki je takrat prevladovalo med slovenskimi priseljenci, in ga tudi uspešno vodila. Izvršila je ogromno delo na političnem in kulturnem polju, kar potrjujejo zgodovinski podatki, ki jih vsebuje spominška knjižica.

In to delo je klub proslavil prošlo nedeljo v dvorani ČSPS z obširnimi programom, katerega je otvoril Joško Oven s primerim govorom. Potem je sledila živa slika "Moč organizacije," katero je spremljal s sviranjem "Internationale" srbski tamburaški zbor, ki ga tvorijo člani kluba št. 20 JSZ.

Pevske točke sta izvajala mešan pevski zbor Sava, odsek soc. kluba št. 1 in Tulacky češki kvartet. Zapela sta tri pesmi vsak. Avdijenci je petje ugajalo in nagradila je pevce in pevke z aplavzom.

Dobro sta se postavila Robert Zakovšek iz North Chicago in Frank Cotman ml. iz Chicaga, oba mlada dečka, z igranjem na harmoniko. Navzoči so jima izkazali hvaležnost s toplim odobravanjem.

Nekaj izrednega je bila zborna deklamacija. Učenci slovenske šole, katero vzdržuje društvo Pioneer SNPJ in katero vodi Katka Zupančič in Louis Beniger, so deklamirali "Klic mladih," toda deklamacija ni napravila posebnega vtisa na občinstvo, kar pa je treba pripisati bolj ali manj mehaničnim gestam in izgovarjavi slovenskih besed.

Angela Zaitz je deklamirala "Naš jubilej." Ona je že večkrat nastopila na našem odru in poznamo jo kot dobro diletantko, ki se vživi v svojo vlogo, topot pa je bila nekam nesigurna in to je bil vzrok, da se ji deklamacija ni povsem posrečila.

Enodejanka "Nova igra," delo Ivana Molka, v kateri so nastopili Andrew Miško, Anna Miško, Frank Sodnik, Alice Artach, Johnny Kochevar in John Hujan, je nekakšno ogledalce sedanjih dni v Ameriki, ko se vseposvoda govori o Rooseveltovem "new dealu," v katerem nekateri vidijo rešitev delavcev iz sedanjega položaja, drugi pa krpanje kapitalističnega sistema. O tem "new dealu" se pripravajo tudi v družini imigranta Johna Potroška, ki ne verjame vanj. V prepri posežeta tudi agitator Bradavica in Tom Smolar, ljubček Potroškove hčerke Tilke. Posebno Bradavica je hud, toda končno se izkaže, da ima imigrant

Potrošek prav in daje "new deal" v resnici stara igra. Delce vsebuje mnogo "krepkih" izrazov, vendar pa pravilno karakterizira razgovore, ki jih človek danes alihi vseposvoda.

Igralci so prav dobro izvršili svojo nalogo. Pravilne kretnje in v brzem ter živahnem tempu dajoče besede so napravile iz te točke najefektivnejši del sporeda.

Enodejanka v angleščini "The Trial" pa je tehnično zgrešena stvarca. Obravnava proti radikalcu se namreč po vseh znakov, vši na kapitalističnem sodišču, tako sodišče pa ne bo dopustilo, da bi porotnik v dolgem govoru podarjal, da porota oprošča obžnena, ker je njegovo stališče pravilno. Obtoženec je že prej dobri argumenti preprčil porotnike, da se bori proti krivicam, in oprostiti izrek brez komentarja bi bil zadosten dokaz. Johnny Kochevar v vlogi tožitelja, Johnny Rak v vlogi obtoženca in Oscar Godina v vlogi sodnika so dobro nastopili.

Na proslavo je prišel tudi milwauški socialistični župan D. W. Hoan, ki je v imenu soc. stranke čestital klubu ob njegovi tridesetletnici. Njegov govor je bil je drnat in času primeren. Občinstvo je z zanimanjem sledilo njegovim besedam in bil je deležen navdušenega aplavza.

V imenu SNPJ je čestital klubu Ivan Molek, v imenu Slavije št. 1 SNPJ Filip Godina, v imenu JSZ Charles Pogorelec, v imenu srbskega soc. kluba št. 20 M. Ladovich, Donald J. Lotrich je pa govoril o delu soc. kluba št. 1 med mladino.

Spored so aranžirali in vodili Frank Zaitz, Louis Beniger in Johnny Rak, člani dramskega odseka soc. kluba št. 1. Po končanem programu se je razvila plesna zabava ob zvokih J. Kochevarjevega orkestra.

Udeležba je bila velika. Prišlo je na proslavo precej gostov iz Detroitu, Waukegana in drugih zunanjih krajev. Bila je uspeh v moralnem in najbrž tudi v materialnem oziru. — S.

"Triglavske strmine" v Buttu

Butte, Mont. — Svoječasno me je neki rojak zagotavljal, kdaj je že kdaj bil v našem mestu, d, vsak rad čita dopise in novice našega mesta. Žal, da tako zaželeni dopisi se le redkokdaj prikazejo v listih. Pavza je bila posebno zadnje čase zelo dolga, menda najbrž zato, ker dobri dogodkov ni, slabih pa je po naši obljubljeni deželi toliko, da jih sploh nihče ne mara čitati.

Toda, "za dežjem solnce mora priti in za žalostjo veselje biti," pravi pesnik. Baš to se nam obta v Buttu dne 5. novembra, ko se bo predvajal v našem narodnem domu krasen super-film "Triglavske strmine." Prijatelji me zagotavljajo, da je igra, ki se odigrava po strmih stenah našega orjaka Triglava, resnično mojstrsko delo, ki nadkrilje je vsa druga slična dela v strem kraju in da je bil predvajanje v Ljubljani več tednov.

Dobrodošle torej "Triglavske strmine," ki nam bodo zopet živele prijetne spomine na naš prelepo Slovenijo!

Vsi brez izjeme na 5. novembra v naš narodni dom!

Mina Jenker.

Igra "Zenitev"

Johnstown, Pa. — Društvo 600 SNPJ "Naša Sloga" bo priredilo igro "Zenitev" v nedeljo dne 19. nov., v Slov. del. domu na Moxhamu, ples na 18. nov.

Pri tej prireditvi pomagajo člani in igralci društev "Triglav" in "Flood City". Igra "Zenitev" je komedija v treh dejanjih, je zelo smešna. Zenitvena posredvalka nagovori samo šest žensk nov za trgovčeve hči, Ignatko čar pa ženi prijatelja tudi nji. Vsi ti ženi se ženijo nji. Kdo bo zmagal, pridite gledat.

Mary Konchan.

Prireditve soc. kluba

Waukegan, Ill. — Tukajski klub št. 45 JSZ bo imel v soboto 4. novembra, "bunco in card party" v prostorih Slovenskega rodnega doma. Pričetek ob zvečer.

To bo prva sezonska klubova prireditve in naše prijatelje bomo, da se je udeležijo v velikem številu. Posetnikom bomo serali prost prigrizek, poleg tega pa oddanih več nagrad. Vsi SND prihodnjo soboto!

Odobr.

Integrity Week by Week

(Pinchhitting for F. J. M.)

Chicago.—Yes, it is here! What? The Nov. 4, the big affair, "A Night in Jugoslavia." Where? At the SNPJ Hall, 2657 S. Lawrence, at 8 p. m. Will you be there? Sure, and why not? Everybody will be there. Rumors that there will be a big party are not. The entertainment committee is working hard and getting things ready for the affair. Everything is being done to make this big affair a success.

This affair should add another reel to the history of the Integrity Lodge, for I have been somewhat of a Sherlock Holmes, been eavesdropping. Shall I let you in on it or shall I keep you in suspense? Yes, come and find out there will be a number of ketches, stars, noša, hlapci, slovenska, a door prize and a real evening in Jugoslavia, all for 25c in advance and 35c at the door. Meet me there and I will tell you all about it.

Chatter corner:—Been requested by the Highway Sailors to thank the out-of-town lodges for the hospitality shown them. Mr. and Mrs. Heiden (Trailers) and Co. are telling about the wonderful time they had at Jolly Allies. Thanks to Mr. and Mrs. Mike Stibler, The Dobertinics, family and the Podlogar Brothers, they forgot your promise, we'll be waiting.—Augusta Alich ("Cookies") and Co. wish to thank the Mohawks and the Kramer family.—New's reached us that the stork has visited the Kolars and left them a baby girl. Congratulations.—Julius Abram undertook the kidnapping of a groom and crashed with another car. No one hurt, except damaged the car.

We see where Cupid is at work again. Look out, Andy and Edith; Walter and Ann; Julius and Jen; Jean and Robert; Amelia and Louis. Guess, the depression is not over. Do you all believe that two can be as cheaply as one?

Thanks to Lou K. for the little corner in his column and to the "Week-Week" editor; we are only pinchhitting.

One X.

Chicago, Ill.—Jugoslavia, the home of our fathers and mothers, always brings back vivid pictures of Slovene life to the older folks. It has been the subject of many stories to the younger set. Its customs and its beauty has many instances found no comparison. What would you give to be in Slovenia for one night?

Little Fort News

Chicago-Waukegan.—The Halloween Dance sure "went over" with a great big bang. I don't believe there is any one person who can say that it didn't have a marvelous time. The crowd was one of the biggest that Little Fort Lodge ever drew in the last few years, and that's saying a lot because Little Fort is noted for the large crowds they draw at their dances. It was a very genial and jolly bunch. The orchestra, Ace and his Rhythm Kings, played their best music and they certainly had a variety of pieces that they played. The decorations were superb and why shouldn't they have been? The committee spending a whole week before the dance decorating the hall. Oh, what's the use, I could keep on raving and raving about the dance; the people might think I was bragging too much. But on the whole I think the committee in charge of the dance should be complimented for the fine work they did and I'm sure all the rest of the members feel as I do, so I will take the privilege as a member of the members in thanking all those who did any work at all towards making this dance such a huge success.

Winter Card Club

Say, members, how about organizing a winter card club? You know, we could meet once a week, or more often, if desired, and spend and evening enjoying your favorite game of cards. We could have both male and female members and they wouldn't have to be only SNPJ members. We could collect a slight amount of dues from each member and in that way we could have refreshments at the end of the evening. How about it, girls? The girls that have been spoken to have all been in favor of it. You know we could have just loads of fun on the cold, cold winter evenings when there isn't any place else to go. How about hearing some comments from you boys and girls whether you think this kind of club could be put over or not?

Personals

Mr. and Mrs. Richard Schiffer, the newlyweds, are leaving for Florida where they will make their home this winter. Mrs. Schiffer was the former Josephine Novak. Her marriage last Saturday was one of the outstanding social events of this season.

I was informed that members of Little Fort can be looking forward to another wedding in the very near future, but that's all I can tell you just now. You see, I promised not to tell you it is but I will in a couple of weeks with the couple's permission.

Say, Jake N., you didn't keep my secret very well, did you?

Say "Swede," do you think it's fair to break young maidens' hearts the way you do? How about you patching up some of them?

Sister Violet Homac and Gus Trobeck announced their marriage which they have kept secret for two years. They were married at Crown Point, Indiana, in November, 1931. Members of Little Fort extend their congratulations to Mr. and Mrs. Trobeck and wish them all the happiness in the world.

By the way, has "Clark Gable" been lost, strayed or stolen? Haven't seen much of him lately.

The Dramatic Club of SNH, Waukegan, will present a four act drama, "Prisega o polnoči," Sunday afternoon, Nov. 26, at SNH. Valkyrie.

FLASHES By Incognito

The Chicago District Federation held its regular monthly meeting last Thursday night and among other things decided to hold its annual party on Sunday, Dec. 17, 1933. Committees were selected to purchase the necessary gifts and to prepare a program. It was also decided to postpone the November mass meeting from November 15 to Nov. 23 because of the use of the lodges has its regular meeting that night.

Needless to say, we need unity and some sort of friendly agreement between all of the SNPJ lodges in Chicago can work together in one organization. It seems to us, if ten lodges in this district were able to work together to prepare a convention program that we should have no difficulty in carrying on the work of the Society thru a Federation. Each lodge is therefore requested to send representatives to this unity conference and mass meeting.

About 20 young men and women drove to Chicago from Detroit last Saturday. Among them were the well-known Andy Grum Jr. and his wife, who now operates a tavern; Ray Travnik, the ambitious sport promoter; Sam Kavacic, his wife and his brother Henry; Rudolph Bernik and his sister Mary; Matt Klarich and his brother Tony; Miss Klarich, Miss Kranker and Miss Skvarce and others. Nearly all of them are Young Americans.

Well, they made a happy landing early in the morning, took in part of the World's Fair and, of course,

he debate in the evening. It was the debate they really came for. Two of their lot, namely, Henry Kavacic and Ray Travnik, debated against Oscar Godina and Donald J. Lotrich about the question of whether Socialists should help form a new labor party. Sorry to say, the Detroiters lost. They took the defeat good naturedly and retorted "We'll catch you in Detroit next time." Many Chicagoans heard the boys toss words at one another.

Then on Sunday, we attended the 30th Anniversary of Socialist Club No. 1 JSF at CSPS Hall. Mayor Hoan of Milwaukee was the guest speaker, although a number of others, including Joseph Owen, Ivan Molek, Peter Bernik, Donald J. Lotrich, Chas. Pogorelec and Philip Godina, made good talks. An attractive but lengthy program was put on. A large crowd was present to vouch for the need of the club and to honor and glorify those who sacrifice so much time and effort for the betterment of all workers.

All out for Slavia's 30th Anniversary on Sunday, Nov. 19, Pioneer. We must march at least 200 strong to this manifestation. Slavia Lodge is the pioneer among the senior members. Pioneer Lodge holds a corresponding position in the English Speaking ranks. We must honor and shed benevolence on those sturdy, rugged pioneers who founded the first lodge of the SNPJ and the Society. If you are game, let's declare such a march.

Joško Oven will lecture Thursday night, Nov. 2, for the Slovene Unemployed Club in the SNPJ Hall. Incidentally it is the club's regular meeting night. We want some new members. Visitors are invited.

Pioneer girl basketballs will hold their first practice Sunday, Nov. 5, at Dvorak Park, 20th and May. Every girl interested should be out promptly at 12 o'clock noon. The postponement was due to repairs to the gym.

Norman Thomas, Mayor Hoan of Milwaukee, Leo Krzycki of the garment workers union and Fred Henderson of England made brilliant addresses at the Debs-Hillquit memorial dinner last Sunday. An overflowing crowd was on hand. It was a marvelous manifestation.

Rocky Mountaineers

Rock Springs, Wyo.—In my last article I did not relate the progress of our Rocky Mountaineer, Lodge 555, SNPJ, prospecting party as I had previously promised to do; however, I hope the article published was read by all members of the lodge and that we will soon realize the effects by having everyone doing his utmost for common aim—to stimulate the interest of the other fellow in regard to our fraternity.

Now to go back to the prospectors. Perhaps you are anxious to know who they are. At the head of the party we have "Father" Matthew. Right now he is in deep thought; there is a grin upon his face. We often find him like that—grinning and thinking—and soon after he usually has something interesting to report. Then there is Brother Frederick. He may be small, but he's full of dynamic ideas that don't always go to pieces when they are fired. Have you ever met Sister Annie? She's the one who warbles and thinks she is yodeling. (Say, that's an ideal.) Next comes "Tomboy" Dorothy. Leave it to her to play the devilish pranks. And "Aunt" Julia. Golly! To think I almost forgot her. Why, she's the one who keeps the fire roaring and the stew boiling.

The very first week the party was organized, we set out to work immediately. Hasty surveys were made and temporary stakes laid out. The big fire has been burning all along and the poker is getting hotter. While we wait, we are working on various ideas which may prove to interest dormant members and make them sit up and take notice. Our first idea is to stage a contest. What kind? We won't tell you here, but be at our meeting Sunday Nov. 5, and be prepared to feel the heat when we throw that red-hot poker among you.

In the meantime we Prospectors are digging around the sharp corners of that big 3-5 mountain so that we may report at our meeting just where it will be best to dig for those gold nuggets which we are after. The way will be hard at first, and we may be knocked on our backs once in a while, but that will serve to teach us to look up.

Now that you have met those ambitious prospectors, what do you think of them? If you should ask me, I'd say they were the kind who think by the yard, talk by the inch, and are moved by the foot. At first they weren't going to talk at all and keep their doings mystery, but "Aunt" Julia believes there are only two views to a secret. Either it is too good to keep or it isn't good enough to keep. That is why she tells me everything. Already, she says, she has caught different people gossiping about what the Rocky Mountaineers are up to. She's satisfied, however, because she knows that when one repeats gossip he gives it his O. K.

LODGE COLONIALS NO. 732

Coverdale, Pa.—After a long silence the Colonials Lodge, No. 732, SNPJ, finally have decided to break the monotony by sponsoring a dance on November 11, 1933. We extend our cordial invitation to all the nearby lodges, and also our Senior Lodge. Dance music will be furnished by the "Rhythm Boys," and the dance will be held at the Slovene Hall at Coverdale. The admission will be 25c per person.

Hoping that the neighboring lodges will give us a break and co-operate with us by reserving this date for our dance, we assure you a very enjoyable evening—if you attend.

Fraternally, Ann Gorsic.

Buckeyes' Bits

By Oh

Barberton, Ohio.—The Buckeyes wish to thank all of those people who helped make their Fall dance a success. Especially do they thank the Zipperers of Akron, who came out full force and the Comrades from Cleveland. We hope you enjoyed yourselves.

Our next meeting will be held at the Slovene Hall on 14th St. on Nov. 3. We hope to see a few more members present. After business is dispersed with, we will play bunco. There will be the all-important eats and refreshments served. Can you resist? Don't try!

Joe Repar of Cleveland Comrades has made quite a hit with a certain Buckeye lass. "Who's Afraid of the Big Bad Wolf?" Imagine the surprise of three females when Joe said he was a Comrade. The dance was half over when the discovery was made, too! Their doubts were banished when he told them that Joe Jarc was their President (we happened to know that much). But, say, we hope the lad wasn't kidding them. We'll let you know about our next dance, Joe, and bring the rest of the gang along.

EDITOR'S NOTE

Rock Springs, Wyo., Jolie: Letters intended for publication in the Prosveta must be properly signed for the information of the editor.

Torchbearers

Meyer London, "Gens Debs, Victor Berger and now Morris Hillquit, veteran Socialists, have passed on. When our comrades fall in battle we often think of the stirring lines of Alfred Noyes to Cooperating, that are appropriate to the Torchbearers of political, economic and intellectual freedom. It is fitting that we quote these lines here:

I speak
Not for myself, but for the ages unborn.
I caught the fire from those who went before,
The bearers of the torch who could not see
The goal to which they strained.
I caught their fire,
And carried it, only a little way beyond;
But there are those that wait for it, I know.
Those who will carry it on to victory.
I dare not fail them. Looking back, I see
Those others—fallen, with their arms outstretched,
Dead, pointing to the future.

—N. L.

Lodge News Notes

BADGERLAND NEWS

Milwaukee, Wis.—First I wish to comment on the lovely surprise party Molly Pogorelec gave for her mother. Those that were there will agree that it was a happy party indeed. Mother Pogorelec was overjoyed to see such a host of friends, old and young, come together to wish her the two biggest wishes—Health and Happiness!

By the way, Sweetie Boy, don't turn sour on us. Your article was highly amusing and there are many that would like to see more of your write-ups.

Oh, Betty, you intriguing minx! You've inspired someone to write a poem, and it isn't me, either!

Did anyone find out who unravelled the serpentine before it was distributed at the last Badger dance? M-m-m, such mischief!

Calling the Minnesota Arrowheads, 'way up in the old home town. Some of us would like to know if you are giving a dance over the Christmas holidays. Let us know in some way. Thanks!

Frances Zuponec, Pub. Com. Lodge 584.

COMETS' FLASHES

Universal, Pa.—On Sunday, October 8, the writer with several other Comets motored to Johnstown to spend the day with the Wagners. We wish to express our appreciation for the wonderful treatment we received there. Met several Friendly City members but do not recall the names. Here's hoping they'll visit us in the near future.

Bro. M. Kumer and H. Previc have resumed their studies at Pittsburgh accounting schools, while Sister A. Luketich is attending a school in Pittsburgh specializing in Comptometry.

The summer activities have ended, but in glancing over recent issues of the Prosveta, we note that there are a number of events scheduled for the current fall season. The Morning Stars affair on Oct. 7, according to reports from Comets, seems to have been successful.

BEACONS' NEWS

Cleveland, O.—Beacons' Big Day is here—Beacons' Fifth Anniversary celebration Nov. 12, 1933, at Slovene Labor Hall on Prince and E. 100th St., an all day affair. A gala program will be staged in the afternoon and dancing will follow. Plenty of laughter, dancing, good music for young and old.

Who will be presented with the title "Miss Beacon" during the dancing hours? This popularity contest sure has "IT." Every Beacon girl claims she will be "Beacon Queen." Too bad that on Nov. 12 only one girl will be the "Queen."

Go—Going—Gone

We find that few of our members (female) have been attending several of the local lodge doings and reported that they enjoyed them. Why not? Look where they have been, Loyals, Comrades and Struglers doings.

Nov. 12

Too bad that we are so far apart. "Spirits of St. Louis," or we would get together (and we wouldn't get home until morning) on Nov. 12. Many more happy birthdays.

Odds and Ends

We may be fast going, "Bachelor-ettes," but we sure don't round-up all of "Dan Cupid's Victims." Have "Pala Inc." joined the "Super Marathon?" Will any "Commodores" be with us on Nov. 12? Why is Joe Jarc's name so popular in Newburgh? Why are Beacons' girls enlisting at the convent? Broken hearts, hah?

Beacon Smilers.

GO TO POLLS NOV. 7!

Gowanda, N. Y.—Election day, Nov. 7, is just around the corner. The candidates of both old parties are full of promises and nothing will ever come out of their promises, everything will remain as of yore. Workers cannot afford to listen to capitalist promises; they've been fooled long enough. It is time that they begin to think and that they elect their own representatives for the various offices.

The workers can gain everything—it is theirs for the taking—if they unite for the common purpose and vote intelligently. They must elect men who will always work for the workers, who will at all times represent the workers and work in their interest. The capitalists are well represented in local, state and federal government. Why shouldn't the workers, who are in majority, work for their own interest by voting for labor candidates? It is the duty of every worker to help elect workers' candidates into the various offices.

Where socialist representatives serve in offices they always work for workers who sent them there. A vote for socialist candidates is a vote cast for our own cause, for our own interests. The candidates of the old parties cannot represent the workers. They are controlled by the Fat Boys of Big Business and they must serve them, not the workers. Every worker should know that. That's why it's foolish for any worker to vote for his enemy's candidates.

Vote Nov. 7 and vote right by casting your ballots for the men who will protect you in time of strikes and who will always work for your interest. Vote for O. H. Carlson for county sheriff.

Red Bird.

Obituary

New Duluth, Minn.—Brother John Ruske, member of Lodge "Leo Tolstoy" No. 205, SNPJ, died Oct. 10, 1933. He is survived by his wife and son, two brothers and one sister and many friends.

John M. Berich, Sec'y.

LODGE NO. 315

Canton, Ohio.—Something has at last moved some of the members of Lodge No. 315 SNPJ of Canton. Whatever it is, it has awakened the younger members of the Lodge and if they get interested to such a point that they will accept some of the offices next election it will naturally turn the Lodge into one that is English speaking.

We have decided to have a dance on November 25, a Saturday evening. I would like to see all the members take an interest in it and in other social activities which I am quite sure will follow if this one is a success. It will require hard work to prepare these socials and I would like to see each member contribute his share.

All neighboring lodges are invited to attend this gala affair if it is at all possible. So far final arrangements have not been made but as soon as possible I will let you in on the details... so put a circle around November 25 on your calendar to remember that Canton has become active to the "Social World" again. We would like to see all the neighboring lodges represented so that we can get acquainted with some of the out-of-town members, then in the near future we may have an opportunity

Your Health

Gallbladder Disease and Gallstones

Gallbladder disease is a severe inflammation of the gallbladder which may be acute or chronic. Gallstones are concretions (hardened masses) chiefly consisting of cholesterol crystals. Gallstones may be found in the ducts (tubes connecting the gallbladder), but in the majority of the cases they are found in the gallbladder. There may be one or several hundred. The sizes vary from a grain of sand to that of a large walnut. The color of the stones varies from light yellow to dark green.

The gallbladder is a pear-shaped sack containing bile and is located on the center right side of the abdomen on the under surface of the liver. The gallbladder is connected by a bile duct (cystic duct) which is one of the tubes containing the bile which empties into a common duct at the junction where the hepatic duct also joins. The hepatic duct brings the bile from the liver. The liver secretes the bile. The common duct in turn empties into the duodenum (upper portion of the small bowel which joins the lower end of the stomach).

The causes of acute inflammation of the gallbladder are germs, such as typhoid, colon bacillus, streptococcus, etc.; bowel catarrh, and infected gallstones. The causes of chronic inflammation of the gallbladder may be a concluding results of acute inflammation of the gallbladder; stagnation of bile due to inactive habits; pregnancy and obesity. The causes of inflammation of gallstones are inactive habits; high living; obstruction of the ducts; factors that favor stagnation of the bile; typhoid fever, and other infections. The exact cause of the formation of gallstones is obscure.

The acute inflammation of gallbladder may occur at any age but the young people are most susceptible. Gallstones are three or four times more common in women than in men. They occur most frequently after middle life and are rarely seen before 25 years of age.

The symptoms of acute inflammation of gallbladder are slight fever, sudden pain which is continuous, not remittant, and radiates often to the back and right shoulder. Also pain in the liver region, tenderness and enlargement of the gallbladder is present. Belching of gas, nausea, vomiting, constipation and rapid pulse follows. Occasionally jaundice is present. The stools are clay colored and urine is brown due to bile pigment present.

The signs of chronic inflammation of gallbladder are symptoms of those of chronic indigestion, accompanied by a discomfort in the liver region, gas, and belching. There is repeated attacks of dull or sharp pain in the upper right abdomen. There may also be nausea and vomiting, and with a yellow tinge of the sclera (white of the eye).

The symptoms of gallstone attack begins abruptly with tense pain, radiating from the right side up to the right shoulder. The patient usually tosses about on account of the pain, while in acute or chronic inflammation of the gallbladder the patient prefers to rest quietly on the back.

There is often tenderness and soreness over the gallbladder, chill and fever of from 102 to 103° F. often mark the onset. The patient has an anxious face, cold sweat, feeble pulse and vomiting. Jaundice may follow from obstruction but it is often absent. If the stone escapes it may be found in the stool. The attack may last from a few hours to several days.

If one is suffering from gallbladder disease or gallstones, the family physician should be consulted at once, as there are certain dangers if the case goes untreated. The dangers of inflammation of gallbladder are abscess, gangrene, rupture of the gallbladder and peritonitis. There may be also adhesions form about the gallbladder and the bowels so that bowel obstruction may follow later. The dangers of gallstones may be pus formation in the gallbladder, rupture, and pancreatitis. After symptoms subside of either acute or chronic gallbladder or gallstones, if the physician deems it necessary, X-Rays should be taken.

The treatment should be managed by your family physician which consists in measures to relieve pain, stomach and bowel catarrh, and diet. The stomach and bowel catarrh is relieved by drinking plenty of liquids, especially alkaline, mineral waters, and weak tea. Bowels should be moved freely by use of calomel, followed by such salts as Carlsbad salts, salphopetia and phosphate of soda, etc.

A large cold rectal enema may be given daily. It is to stimulate contraction of the gallbladder and ducts and thus promote expulsion of the mucus that is obstructing the escape of bile. Regular exercise in the open air provided there are no acute symptoms, afford some relief. In early cases drainage of the gallbladder tract by means of a bowel tube often affords relief for several months.

A light liquid diet only should be given as it is easy of digestion and less apt to ferment. The diet should consist of thin vegetable soups, with little bread or crackers, light broths, milk, butter milk, junket, eggs, lean meat, sweet breads, lamb, mutton, squab, lean fish such as cod, bass or white fish. Fresh vegetables, fresh fruits, salads without oil, well baked or boiled potatoes once a day, oatmeal, tapioca, whole wheat bread, graham bread, dry toast, weak tea or coffee without sugar or cream, hot water, pure water, lemonade without sugar, orange and grapefruit juice. Water drinking between meals should be encouraged.

Fat meats, highly seasoned dishes, strong tea or coffee, alcohol, rich pastry and cake, cheese, very sweet or fat foods, smoked meat or fish, radishes, horseradish, raw onions, celery, mustards, peppers, spices, beer, and sweet wines, should be avoided.

Surgical treatment is indicated in all pus formation gallbladder and gallstones cases. If no benefit occurs from medical treatment after a thorough trial, surgical aid should be invoked without further delay, otherwise serious complications are likely to supervene.

John J. Zaveritnik, M. D.

helpful and beneficial to the working class, is the Industrial union, which includes all laborers regardless of what nature their work may be. Whereas the other unions include only those in certain trades.

It is felt that in the future we, the Socialists will win, altho it will take time to educate and drill our people into our belief.

This article I have written is incomparable to the lecture spoken so fluently by Prof. Krueger, but my writing this all amounts to the fact that you will all, I hope, understand why, in being a Socialist you will benefit in the end.

In conclusion I take this privilege in saying that should you ever have an opportunity to hear Prof. Krueger speak, please do so. You will have no regrets. Let us all hope that we may again hear Prof. Krueger speak in the near future.

Comradely,
Dorothy Plakutnik.

J. S. CLUB NO. 37

Milwaukee, Wis.—The Comrades of Yugoslav Socialist Club No. 37 invite all of you to attend the Domaca sabava Saturday, Nov. 11, at Sostarich's Hall, Corner of S. 6th and W. Bruce, formerly Park st. The committee assures all of you a very good time at a very reasonable cost. Come on, gang! Get ready for an evening of fun.

The English Section of JSF Club No. 37 announces with pleasure to its friends that it will hold its First Anniversary Dance at Sostarich's Hall, Saturday, Nov. 25. Please, do not make any conflicting dates with the above affair as we would like to see you all with us. I am certain that anyone who attended our two previous affairs will not want to miss this one. You may obtain tickets from any of our Comrades or from yours truly for only 25c. More details in the future.

As I am writing this article, if I may call it so, the daily paper with the following headline, "2,000,000 Farmers Ordered to Strike" stares at me. Strike for what? Only for their ability so as to be able to sell their agricultural products at the cost of their production. Right below the headline is another captioned headline, "Half a Million Salary is not Unusual." The first thought that came to me as I glanced at the large black letters was, "What a bunch of saps the human beings are!" On one side you have persons receiving half a million in salary and millions as profits without doing any mental or creative work to produce this enormous income, and on the other hand you have farmers and city workers, the creators of all wealth, receiving only a small sum of the wealth which they created. The farmer doesn't even obtain the cost of production and the city workers get only enough to exist.

The only sane remedy is a plan that certain people have been telling you to accept for nearly a century, and that is the socialization or collective ownership of all basic industries. Only then will such unhuman (crazy) headlines disappear from our newspapers.

Nor will the effort of making the employers and the employees partners ease the matters for the working class, for who ever heard two factions becoming successful partners when each is antagonistic toward each other. The vital interest of high wages and short hours for the labor and high profits for the employers are as far apart as the South Pole is from the North Pole.

One must go! The system that creates such demagogues must be abolished in order to make it possible for the workers to receive all the wealth which they alone create and which they should alone receive and enjoy the products of their labor.

The only friends, out of this chaos, is to unite politically and economically. As Eugene V. Debs said, "As individual slaves, you are helpless and your condition hopeless. As a class you are the greatest power between the earth and the stars. As a class your chains turn to spiderwebs, and in your presence capitalists shrivel up and blow away."

Tony Kamniker Jr.

The husband drew up a chair beside his wife's sewing machine the other day and remarked:

"Don't you think it's running too fast? Look out, you'll sew the wrong seam. Slow out, or you'll stick that needle in your finger!"

"Why, what's the matter with you? I've been running this machine for ten years."

"Oh, I was merely trying to assist you, just as you try to help me drive the car."

"When is the next train out of this burg?"

"Twelve o'clock, sir."

"What! Isn't there one before that?"

"No, sir, we never run one before the next."

Traveler: "Who's the close-mouthed individual in the corner? He hasn't spoken for ten minutes!"

Village Wit: "He's just waitin' till Pete comes back with the spittoon."

Woman (about to attend political meeting): "I'm not prejudiced at all. I'm going with a perfectly open and unbiased mind to listen to what I'm convinced is pure rubbish!"

Why do they call it a "shipment" when it goes in a car, and a "cargo" when it goes in a ship?

Death in Carniola

By Louis Adamic

A few days later a cousin of mine brought me a message from Uncle Janes that when I came to visit him I should come with a mlada, "the young one," meaning my wife. He wanted to see her before he died.

But Stella and I kept postponing our visit. It was not only that other engagements, in Ljubljana and elsewhere in Jugoslavia, kept us on the go, but that the idea of visiting a dying man merely because he was my uncle and baptismal godfather seemed unnatural and in a way distasteful to me. Mother reminded me several times of my promise. Finally she said one day, "I have seen Angela" (Uncle Janes' oldest daughter) "and she tells me she thinks he probably would have died a week ago if it wasn't for the fact that he is waiting for you and Styellah"—which was how mother pronounced Stella's name. "He requires that everything be printed in the papers about you be read to him; to everybody who visits him he tells that you are his nephew and godson, and he can't get over the idea that you married an American. It seems that now he is as anxious to see her as you before he dies. And he can't wait much longer."

I told Stella what mother had said. "I guess we'd better go," I suggested. For a minute I felt vaguely guilty. "Yes," agreed Stella.

So the next morning, nearly three weeks after my homecoming, one of my brothers hitched up the big buggy and drove us—mother, Stella and me—to Brankovo.

III.

It was a fine late-spring day, cool and bright, and for an hour and a half we rode through one of the most idyllic regions in Lower Carniola. The greater part of the way we talked of things which had nothing to do with Uncle Janes.

Then my brother raised his whip and, pointing to a cluster of houses on the crest of a round little hill a few kilometers ahead, said that that was Brankovo.

I did not recall the place at once. From the distance it looked like any idyllic regions in Lower Carniola. Fifteen or twenty minutes later, however, I recognized it. It had not changed at all in the twenty-odd years since I had been there the last time. There were the same ten or twelve peasant houses, most of them overlooking a narrow valley to the west and others a small V-shaped ravine to the east. I recognized also the large hills about the village, all thickly wooded and spring-green, their slopes spotted here and there with fields and glades. On the hill across the ravine was a tiny white church with a walled-in cemetery around it, the kind that one sees all over Carniola.

Coming to the village, I suddenly remembered several little incidents of which I had been a part in my boyhood. There were the trees I had climbed, fences I had sat on. Several faces, as they appeared in the doorways or framed in windows along the little main street, seemed dimly familiar to me. I did not know who the people were, but I felt I had seen them before.

I recognized Uncle Janes' house, which stands a little apart from the others, and recalled that twenty-odd years ago it had been thatched-roofed, while now, like a few other buildings in the community, is covered with gray tile.

In front of the house was a crowd of people, mostly women and children. My mother helped me to recognize a few of them, including Aunt Olga, Uncle Janes' wife: a shrunken little peasant woman in her early sixties, all gray and wrinkled and nearly toothless, with drawn lips, a pointed chin and high cheekbones that rose up almost to the hairless eyelids, which owing to sleeplessness during the last few days, she barely managed to keep open. As I learned later, Janes had been hanging on less than a thread for more than a week and Aunt Olga had stood by his bedside night and day, waiting for him to die; for custom required that in his last moment she "close his eyes."

"You come just in time," she said, taking my hand. "He could not wait for you another day."

"Only the expectation of your coming to-day kept him alive," said my cousin Martin, Uncle Janes' oldest son, a young man my own age, perhaps a little older, whom I suddenly remembered as a boy.

Cousin Angela said, "He's been asking every hour since daybreak if your carriage was yet in sight."

"We were watching for you for the last two hours," said still another cousin, whom I did not know. "As soon as we saw you coming up from the valley I ran in to tell him you were on the way."

Everybody was under a curious tension, a suppressed excitement, which I felt at once. Our handshakes were quick, jerky. The words of those who spoke to me came in little bursts.

Besides members of Uncle Janes' immediate family, there were neighbors from the village, Aunt Olga's women friends, kinfolk from other villages. Some of the older men and women were faintly familiar to me, like figures in a fog. They had assembled to greet me and see my wife, and be near the house when the old man died; for, as I began to suspect, everybody believed Janes would die shortly after he saw me. Two or three of the women already wore black mourning kerchiefs.

For a moment I had a feeling that Aunt Olga looked at me reproachfully for not having come to Brankovo before. I tried to explain to her why we had not come before, but did not get very far, for everyone seemed to want to talk to me simultaneously. I was not only Ana's son, who in his boyhood had visited Brankovo and now returned from the big world a grown-up man with a foreign wife, but was also responsible for Ana's brother having stayed alive overtime. I forgot all about introducing Stella or explaining to her who all these people were. She stood near the carriage with my brother, not understanding what was being said, only sensing the drama into which we had been drawn because the man inside the house was my uncle and godfather. The people, especially the women, were looking her over. A few of them whispered to one another, evidently about her. There were a few brief smiles.

Trying to postpone the confrontation with my uncle as long as possible, I hesitated to go in. I went back to the carriage and explained to Stella in English what the situation was; that, to all seeming, I was—in fact, we both were an important factor in the final crisis of a man's life; a sort of anticlimax in his life. "It seems he really will die as soon as he sees me, or soon after that."

We were the focus of all eyes. "Well, come in, please," urged Aunt Olga.

IV.

Inside, too, the house was essentially as I had last seen it. It was over two hundred years old, but freshly whitewashed early that spring. In the kitchen, which was also the vestibule (that being the arrangement in most peasant homes in Carniola), dinner was being cooked. I smelled sauerkraut. As we came in, a couple of tiny pigs grunted about in the vestibule and a young hen, suddenly terrified, flew between my legs and out of the door, but in spite of these animals everything was very clean.

From the vestibule-kitchen Aunt Olga led us, Stella and me, with my mother right behind us, through the big-room, heavy with the smell of rosemary, into a small side-room with a large bed and a chair and two pictures on the walls: one of the Virgin Mary and the other of John the Baptist, Uncle Janes' patron-saint, for Janes is Slovenian for John.

On the bed lay my uncle—a very old man with sunken eyes, as close to death as any living person I had ever seen before. Except for his head, he was covered with a clean, heavy linen sheet, under which his long, thin body was well too clearly outlined. His face was only faintly suggestive of the face I had glimpsed on an enlarged photograph in the big-room which had probably been taken about the time I had last seen him.

I greeted him, rather nervously, I suppose, in a low tone of voice. I was terribly ill at ease. But when my mother and Aunt Olga exchanged a couple of short remarks their voices seemed to me natural, normal; so then I repeated my greeting in a louder tone.

Uncle Janes slowly turned his head on the pillow and looked at me, a curious glitter in his eyes. His lips twitched slightly, as though he wanted to say something. Then there was another twitch, which seemed like an attempt to smile.

Aunt Olga said, "You needn't talk, Janes. Lojze (my first name in Carniola) knows that you're sick. Just lie still, Janes." She spoke to him as if he were a baby she was putting to bed.

"Of course," said I, "just take it easy, Uncle."

But my words sounded silly to me, while Aunt Olga's had sounded all right.

Then Janes' eyes seemed to moisten a little, and his lips and one side of his face twitched for a minute or longer, till he succeeded in speaking, barely above a broken whisper: "Pozdravljen, Lojze! Greetings! . . . I am sorry . . . I am going to die . . . Can't talk much . . . You don't see him . . . but I see him . . . White Death . . . by the door there . . . with his scythe."

"Don't talk, Janes!" Aunt Olga urged him.

"America," he began again . . . "You are married . . . Amerikanka . . . where is she?"

My mother said, "She is right here, Janes—Styellah."

"Styellah," he whispered, then looked at Stella a long time . . . "Ne . . . pozdravljena ta mlada."

Not being sure what the old man was saying, Stella felt awkward.

"Uncle Janes," I said, "she doesn't

speak Slovenian, but she greets you."

"And wishes you a peaceful passing-on," added Aunt Olga.

"No . . ." Uncle Janes looked back at me, "No . . . I hardly see you . . . your face, Lojze . . . but you are tall . . . Your wife is small . . . no . . . A long pause. His face twitched, as he struggled to retain command of his voice. "I always . . . knew you would . . . grow up tall, Lojze . . . Your grandfather was tall . . . your mother's father . . . Are you here, Ana?"

"Yes, I am here, Janes," said my mother.

"Your grandfather, Lojze . . . when he died . . . he said . . . 'Living is like licking honey . . . Licking honey off a . . . off a thorn.' . . ." He was silent a long time, then added, "No . . . my father . . . your grandfather . . . he died on this bed, too . . . was ninety-six . . . It isn't bad . . . go down into long silence . . ."

He fell into quiet and stared at me a long time.

"Maybe you'd better go out, now, Lojze," whispered Aunt Olga, "you and Styellah; all of you, except you, Ana, and call Nezha and Frantaa (her two sisters) and light a candle and bring it in."

"Yes," said my mother and went out to call them.

"Well, adio, Uncle Janes," said I. His lips moved again. "Ne . . . adio . . ."

I whispered to Stella to say, "Adio," and she said it.

"Na . . . adio . . ."

We withdrew. Aunt Olga stayed with him. My mother returned with Nezha and Frantaa, one of them carrying a lighted candle, to kneel by the bed and pray. They closed the door.

Stella and I sat down and I told her in English what Janes had said. I noticed she looked pale, and asked Cousin Angela if we might not open the windows.

"Not now," she said. She added that she knew it was stuffy and explained very simply that while on was dying in the house all doors and windows were supposed to be closed to keep the soul in the house while after it left the body.

Suddenly one of the older women jumped up, exclaiming in a sharp whisper, "Look, you didn't turn the mirror around."

I did not know what to make of this. This mirror hung on the wall opposite from where we sat. The old woman (no doubt some relation of mine) stepped over and turned it to the wall. I looked at my brother, who smiled a little to Stella and me as remarked that it was an old custom when someone was dying in the house. "I don't know just what it supposed to mean," he said; but subsequently I found out that the mirror is turned so that the soul can look at itself; for if it did and became interested in its looks, it might frequently return to the house to look in the mirror.

(Continued next week.)

DOMAČA ZDRAVILA

V vsaki hiši morajo imeti. Zdravila za vse bolezni. Imajo v vsaki hiši. Zdravila za vse bolezni. Imajo v vsaki hiši.

DOMAČA ZDRAVILA

MATH. PEZDIR

Box 772, City Hall Sta., NEW YORK, N. Y.

V JUGOSLAVIJO

prko soline prope v

Genova ali v Trst

Kraani luksozni parniki

Najhitrejša ekspresna voznja v

Jugoslavijo skozi sredozemsko

REK Nov. 11

REK Dec. 15

CONTE DI SAVOIA Dec. 9

REK Dec. 9

Direktna železniška voznja iz G

Potnike sprejme avtomobilski društvo in

sprenja in pravilno odpravi a hitrim

promim vlakom v Jugoslavijo.

Direktna voznja v Trst

SATURNIA Nov. 4

VULCANIA Dec. 2

Druga plošča: Nov. 18

ROMA Dec. 28

AUGUSTUS

Udobna potovanja. Izvratna kuhinja.

Ogledate se pri našem agentu ali pri

ITALIAN LINE

"ITALIA" - "COSULICH"

223 N. Michigan Ave. Chicago, Ill.

7 dni do JUGOSLAVIJE

Z ZNANIMI EKSPRESNIMI PARNIKI

BREMEN • EUROPA

Posebni vlak ob parniku v Bremerhavenu jamči

najbolj udobno potovanje v Ljubljano. Isborne

železniške zveze tudi iz Cherbourga

NAJHITREJŠA POT V STARO DOMOVINO

Za podrobnosti vprašajte katerikoli lokalnega agenta ali

NORTH GERMAN LLOYD

130 W. Randolph St. Chicago